

371.3358

ค 163 1

3

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์รูปแบบต่างกัน

ปริญญาโท

ของ

ศรีน มณีโชติ

27 เศ.ย. 2535

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177815

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

 ประธาน
 กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
 กรรมการ
 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จด้วยดวงใจด้วยความกรุณาให้ความอนุเคราะห์จาก
หลาย ๆ ฝ่าย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค ประธานผู้ควบคุม
อาจารย์พิฑิต วัฒนโธ กรรมการผู้ควบคุม ที่ได้คำแนะนำการเขียนและเทคนิคต่าง ๆ
ในการผลิตรายการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจารณ์ บุญส่ง ที่แนะนำและปรับปรุงคำ
สถิติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญส่ง ที่กรุณาแนะนำการเขียนและรับเป็นกรรมการ
สอบปากเปล่า ศาสตราจารย์สุวิงศ์ พงศ์ใหญ่ชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดม หนูทอง
ที่ช่วยเขียนบทโทรทัศน์ ให้กำลังใจและช่วยเหลือการทำปริญญาโทฉบับนี้มาโดยตลอด
ขอบคุณสถาบันทักษิณคดีศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์อุปการะในการผลิตรายการ
โทรทัศน์

ขอบคุณอาจารย์สารภี จำนวน ที่ได้เสียสละเวลาหลายครั้งทำหน้าที่เป็นอาจารย์
ผู้สอนในรายการโทรทัศน์

ขอบคุณอาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว คุณประสิทธิ์ บัวงาม คุณอุไร สุขสว่าง
คุณอุคม ชันสุวรรณ คุณเนียม บุญฤทธิ์ ที่ช่วยเหลือในการผลิตรายการโทรทัศน์และ
เก็บข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ปก แก้วกาญจน์ ที่ช่วยประสานงานกับทางโรงเรียน

ขอบคุณคุณชูฤทธิ์ จิตวีระ และคุณจันทร์ภา อินทรนุกเป็นบุญ ที่คอยประสานงาน
ต่าง ๆ ให้

ขอบคุณคณะครู และนักเรียนโรงเรียนแม่หวาดวิราษฎร์ โรงเรียนเกาะแก้ว-
พิทยาสรรค์ และโรงเรียนนวมาริเฉลิม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลอง

สุดท้ายขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ แต่ได้ให้ความร่วมมือ
และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย จนสามารถดำเนินการวิจัยด้วยดี

ศรีน มีโชติ

มกราคม 2529

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ประวัติการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาในประเทศไทย	7
คุณค่าของโทรทัศน์	10
งานวิจัยเกี่ยวกับโทรทัศน์กับการศึกษา	13
การวิจัยคุณค่าและเปรียบเทียบผลกับการสอนของครู	13
การวิจัยเปรียบเทียบผลกับสื่ออื่น	16
การวิจัยวิธีการใช้โทรทัศน์ในการเรียนการสอน	16
การวิจัยความรู้พื้นฐาน	19
เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์	21
3 วิธีดำเนินการทดลอง	31
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	31

การสร้างรายการโทรทัศน์เพื่อการสอน	32
การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้	33
การดำเนินการทดลอง	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
5 บทขอ สรุปผล อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	37
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	37
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	37
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	37
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	38
อภิปรายผล	38
ขอเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	41
ภาคผนวก	47

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 คาสติทิพื้นฐานและผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ... 36
- 2 แสดงค่า P_H, P_L, P_r ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบ 49
- 3 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ยิ่งประเทศชาติมีประชากรเพิ่มขึ้น ความต้องการได้รับการศึกษาของพลเมืองก็เพิ่มขึ้น แต่รัฐไม่สามารถสนองความต้องการของสังคมได้ โดยเฉพาะบุคลากรที่เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ และไม่เพียงจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น เนื้อหาวิชาเองก็ยิ่งแผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง มีวิทยาการและความรู้ใหม่ ๆ ที่ต้องเรียนเพิ่มขึ้น เทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นทุกสาขาทำให้ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความสามารถในทุก ๆ สาขายิ่งขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่ดีกว่า รวดเร็วกว่า และประหยัดกว่ามาใช้ในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติที่เพิ่มขึ้นมาอย่างมากมาย และพบว่าโทรทัศน์นั้นสามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ ดังนั้นโทรทัศน์จึงเข้ามามีบทบาทในด้านการศึกษอย่างกว้างขวางและนับวันจะยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะเทปโทรทัศน์ที่รู้จักกันทั่วไปว่าวิดีโอเทป (Video tape) ในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น มีมหาวิทยาลัยซึ่งใช้เทปโทรทัศน์หรือสื่อโทรทัศน์เป็น Built-in Educational System ด้วย เรียกว่า

Broadcasting University สื่อหลักของการเรียนการสอนก็คือโทรทัศน์ (คณะ
นิติศึกษาเทคโนโลยีการศึกษา 2525 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2526 : 91
อ้างอิงมาจาก วิจิตร ภักดิ์รัตน์ 2526 : 209) ในเมืองไทยการศึกษา
ทุกระดับเริ่มใช้โทรทัศน์เป็นสื่อการสอนมากขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยเทคนิคบางแห่ง และวิทยาลัยพลศึกษา
ได้นำระบบเทคโนโลยีเทปโทรทัศน์เข้ามาใช้อย่างจริงจังหรือเริ่มจะจริงจังแล้ว เทคโนโลยี
โทรทัศน์เริ่มเป็นที่ระหวั่นในฐานะเครื่องมือเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนและ

การศึกษาที่ทรงประสิทธิภาพและมีคุณภาพดีในระดับน้อย / เชนเดียวกับที่ครั้งหนึ่งเทปเสียง
ซึ่งค่อนข้างจะเป็นสิ่งที่เกินอำนาจเศรษฐกิจการศึกษาคล้ายกลายเป็นสิ่งที่แพร่หลาย
ในระบบการศึกษาของเราอย่างกว้างขวางอย่างธรรมดาและอย่างไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นภาระ
ทางงบประมาณแต่อย่างใดเลย (เปรี๊อง กุมุท 2525 : 3) โทรทัศน์การสอน
(Instructional television) ก็ทำนองเดียวกัน ในอนาคตราคาจะถูกกลง
จนอยู่ในวิทยาลัยที่โรงเรียนจะหาซื้อมาใช้ได้ โทรทัศน์จะเป็นสื่อที่นิยมอย่างแพร่หลายกว่า
สื่อมวลชนแขนงอื่น

ความก้าวหน้าทางด้านเทคนิคของขบวนการสื่อความหมายและสื่อสารมวลชน
ได้ช่วยให้เกิดความก้าวหน้าทางการสอน จะเห็นได้ว่าเมื่อมีภาพยนตร์, วิหุ,
เครื่องเล่นจานเสียง, เครื่องบันทึกเสียง เราก็ก็นำมาใช้ช่วยการสอน โทรทัศน์ก็
เช่นเดียวกันถูกนำมาใช้ในการศึกษาทุกมุมโลก หนังสือหรือตำราเป็นแหล่งวิชาการที่
เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้อะไรที่ตนต้องการ ได้ฉับไค โทรทัศน์เพื่อการสอนก็เป็นแหล่งวิชาการ
และเป็นเครื่องสื่อสาร ซึ่งทำหน้าที่ส่วนใหญ่เพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของ
นักเรียนนั่นเอง (เปรี๊อง กุมุท และ ครรชิต อักดากร 2515 : 3)

กอ สวัสดิพิพาณิชย์ และ เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์ (กอ สวัสดิพิพาณิชย์ และ
เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์ 2510 : 7) กล่าวถึงโทรทัศน์เพื่อการศึกษว่าเป็นความ
พยายามที่จะใช้สื่อมวลชนแจกจ่ายการศึกษาไปยังนักเรียนจำนวนมาก ๆ โดยถือว่าครู
ที่สอนเก่งเป็นเยี่ยมนั้นมีจำนวนจำกัด ถ้าจะใช้ครูชั้นเยี่ยมเหล่านี้สอนนักเรียนเพียงครั้งละ
10 - 20 คน จะเป็นการสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ จึงเอาครูเหล่านี้มาสอนทางวิทยุและ
โทรทัศน์เพื่อให้นักเรียนจำนวนมาก ๆ ได้เรียนจากครูชั้นเยี่ยมในเวลาเดียวกัน เมื่อ
โทรทัศน์เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษามากขึ้น ก็ได้มีการวิจัยเปรียบเทียบผลดีระหว่าง
การใช้โทรทัศน์กับการสอนของครูตามแบบเดิม นั้น เป็นแบบที่ทำกันมากที่สุด ผลส่วนใหญ่
ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากโทรทัศน์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ที่เรียนจากการสอนของครูตามธรรมดา มีอยู่เพียงไม่กี่การวิจัยที่ผลของโทรทัศน์ดีกว่า และมีบางการวิจัยที่ปรากฏว่าผลการสอนตามแบบเกมดีกว่า (เปรี๊อง กุมุท 2519 : 31 อ้างอิงมาจาก อัลเลน 1959, 1960) แต่งานวิจัยเหล่านี้หาข้อสรุปที่ถูกต้องทั้งหมดของโทรทัศน์ไป เพราะเทคนิคใหม่ ๆ ของโทรทัศน์ที่พัฒนาขึ้น สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป วิทยาการใหม่ที่เกิดขึ้น การวิจัยเกี่ยวกับโทรทัศน์จึงไม่ควรศึกษาแค่เพียงว่าโทรทัศน์มีผลในด้านใดบ้างเท่านั้น แต่จะต้องค้นหาด้วยว่าอะไรเป็นสิ่งที่ควรจะเป็น ควรจะมีหรืออาจเป็นสิ่งที่มีความหมายแท้จริงในการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา และจะต้องพิสูจน์หรือหามาให้ได้ ไม่ว่าในเวลาใดก็เวลาหนึ่ง และสิ่งที่จะนำมาพิจารณาในตอนนี้ก็คือ ขบวนการสื่อความหมายโดยเทคนิคการให้ภาพของโทรทัศน์เอง ปัจจัยสำคัญในการเสนอรายการโทรทัศน์ก็คือ การตัดต่อลำดับภาพ (Editing) (Millerson. 1974 : 296) และในการสื่อความหมายนั้นถือว่า ผู้ส่งสารเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้เริ่มทำให้เกิดการสื่อความหมาย และในขณะที่เดียวกันก็มีโอกาสที่จะทำให้ขบวนการสื่อความหมายนั้นได้ผลหรือไม่ได้ผลด้วย (สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์ 2519 : 5) ดังนั้น การที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนรับรู้จากโทรทัศน์นั้น ขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของภาพในกรอบของจอโทรทัศน์สื่อความหมายมากน้อยเพียงใด การตัดต่อทุกครั้งนอกจากจะทำเพื่อจัดองค์ประกอบของภาพให้เหมาะสมและมีคุณค่าทางศิลป์แล้ว จะต้องมีความหมายซึ่งเป็นภาษาเฉพาะของโทรทัศน์ และที่สำคัญมากคือ ความหมายเกี่ยวกับระยะเวลา สถานที่ ตลอดจนแกช่อว่ากัในเรื่องเวลาของการเสนอด้วยในทางทฤษฎีแล้ว ไม่มีใครบอกได้อย่างแน่นอนว่า ภาพแต่ละภาพที่จะเสนอนั้นจะเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่งโดยวิธีใดจึงจะดีที่สุด (คณิง กายสอน 2524 : 2) ดังนั้นโทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอน (Instructional television) ที่นำเทคนิคและวิธีการเสนอรายการของโทรทัศน์เพื่อการบันเทิงมาประยุกต์เพื่อใช้ในงานการศึกษา ผู้ผลิตรายการจึงต้องพิถีพิถันในการเสนอรายการแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาได้ตรงกับที่ตั้งจุดประสงค์ไว้ (Handcock. 1973 : 7)

เนื่องจากรายการโทรทัศน์นั้นสามารถบันทึกรายการไว้ในรูปของเทปโทรทัศน์ เพื่อเล่นกลับได้เช่นเดียวกับเทปบันทึกเสียง จึงมีผู้นิยมใช้กันมากขึ้น จึงนำที่วางการศึกษา จะอาศัยจังหวะและเวลาที่เหมาะสมนี้ผลิตรายการโทรทัศน์การสอนขึ้น เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้คนไทยได้รับการศึกษาได้แพร่หลายยิ่งขึ้น หรือเพื่อมอบให้แก่โรงเรียนในระดับต่าง ๆ มากขึ้น ผู้วิจัยสนใจลักษณะรายการโทรทัศน์การสอนในเมืองไทยที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ เช่น รายการของมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยศรีนครสวรรค์ ที่มีรูปแบบรายการเป็นภาพปรากฏบนจอในลักษณะต่าง ๆ กัน พอจะจัดเป็นรูปแบบได้ดังนี้

1. รายการที่เสนอภาพและเสียงผู้บรรยายหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียวตั้งแต่ต้นจนจบรายการ
2. รายการที่เสนอภาพและเสียงผู้บรรยายประกอบการตัดต่อแทรกภาพ (Insert) ตามเนื้อหา
3. รายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพ (Insert) ตามเนื้อหาประกอบเสียงบรรยาย
4. รายการที่เสนอผู้บรรยายหรือผู้สอนประกอบการซ้อนภาพ (Superimpose) ตามเนื้อหา

แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยว่า ลักษณะรายการโทรทัศน์การสอนที่เหมาะสมนั้นเป็นอย่างไร รูปแบบรายการไหนจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์การสอน เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวในการผลิตรายการโทรทัศน์การสอนต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพปรากฏบนจอในรูปแบบที่ต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบว่ารูปแบบรายการโทรทัศน์การสอนแบบใดให้ผลการเรียนรู้ดีกว่ากัน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการผลิตรายการโทรทัศน์การสอน (Instructional television)

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนวรนาารีเฉลิม อำเภอมือง จังหวัดสงขลา ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลอง ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) แล้วแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยวิธีสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ รูปแบบรายการโทรทัศน์การสอน ซึ่งจำแนกเป็น 2 แบบ คือ

2.1.1 รายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา

2.1.2 รายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ เรื่องการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ วิชา ท.051 ภาษากับวัฒนธรรม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเรื่องการเล่นพื้นเมืองภาคใต้ที่เรียนจากรายการโทรทัศน์แต่ละแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วัดค่าออกมาเป็นคะแนนด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. รายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา หมายถึง แถบบันทึกภาพ (Video tape) ที่เสนอภาพและเสียงผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพ (Insert) ตามเนื้อหาที่ต้องการจะเน้นด้วยภาพตั้งแต่เริ่มต้นจนจบรายการ
3. รายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน หมายถึง แถบบันทึกภาพ (Video tape) ที่ไม่เสนอภาพผู้สอน แต่ตัดต่อแทรกภาพ (Insert) ตามเนื้อหาให้สอดคล้องกับเสียงบรรยายตั้งแต่เริ่มต้นจนจบรายการ

สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพปรากฏบนจอในรูปแบบที่ต่างกันแตกต่างกัน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์ คุณค่าและคุณภาพของโทรทัศน์ซึ่งศึกษาโดยนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมมาเพื่อประกอบการวิจัยดังนี้

1. ประวัติการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาในเมืองไทย
2. คุณค่าของโทรทัศน์
3. งานวิจัยเกี่ยวกับโทรทัศน์กับการศึกษา
4. เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

ประวัติการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาในประเทศไทย

ประเทศไทยมีการใช้โทรทัศน์ในการศึกษารั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2506 ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นการใช้นับโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)

การใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการสอนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใช้วิธีสอนแบบบรรยายทฤษฎีหลักทั่วไป ประมาณสัปดาห์ละ 24 ชั่วโมง และหลังจากนักศึกษาได้ฟังคำบรรยายแล้วจะมีการแบ่งเข้าห้องติวเตอร์เรียนกับอาจารย์อีก เป็นการเรียนในรูปการสัมมนากลุ่มย่อยหรือบางวิชา เช่น วิชาทางวิทยาศาสตร์ก็เป็นการทำแบบฝึกหัด

ต่อมาในปี พ.ศ. 2507 เทศบาลนครกรุงเทพฯ ได้ทดลองใช้โทรทัศน์ทางการสอน โดยใช้สถานีโทรทัศน์ช่อง 4 ของบริษัทไทยโทรทัศน์ในการออกรายการ นอกจากจะมีผู้เรียนเป็นนักเรียนเทศบาลนครกรุงเทพฯ แล้ว ยังมีโรงเรียนราษฎร์ในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี และโรงเรียนเทศบาลในต่างจังหวัดที่สามารถรับคลื่นของสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 ได้อีกเป็นจำนวนมาก การสอนเป็นการสอนแบบเสริมบทเรียน

และเสนอวิธีสอนที่ีแก่ครูทั่วไป ใช้ครูโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพฯ และเชิญบุคลากรภายนอกมาบ้างเป็นครั้งคราว

สถาบันการศึกษาระดับฝึกหัดครูของกรมการฝึกหัดครูเริ่มใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาเป็นครั้งแรกที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน เป็นการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาโดยตรง ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาที่ว่าทำอะไรจึงจะทำให้นักศึกษาที่กำลังเรียนวิชาการสอนแบบต่าง ๆ อยู่ มีโอกาสได้สังเกตการสอนและสภาพของห้องเรียนในวิชาหนึ่ง ซึ่งสอนโดยอาจารย์ที่มีความสามารถได้อย่างใกล้ชิดและสะดวก

สถาบันต่อไปที่โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีผู้บริจาคเครื่อง Video Tape Recorder ให้ 1 เครื่อง ทางวิทยาลัยจึงได้ซื้ออุปกรณ์อื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น กล้องถ่ายโทรทัศน์ 2 กล้อง แลบบันทึกภาพ สายเคเบิล อุปกรณ์ระบบแสงและเสียง เครื่องรับโทรทัศน์อีกจำนวน 15 เครื่อง และอุปกรณ์อย่างครบครัน ได้จัดแปลงห้องเรียนเป็นห้องส่งและห้องควบคุมคิดเครื่องปรับอากาศ ได้จัดส่งโทรทัศน์วงจรปิดขึ้นภายในวิทยาลัยเป็นภาคทดลอง โดยทำรายการสอนประมาณสัปดาห์ละ 12 - 15 ชั่วโมง วิชาที่ทำการสอนได้แก่ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ การศึกษา ศิลปสังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คนตรีและนาฏศิลป์ การออกอากาศแต่ละครั้งจะมีนักเรียนตั้งแต่ 2 ถึง 4 หมู่ (100 - 200 คน) ส่งรายการออกไปตามห้องเรียนต่าง ๆ รายการสอนมีทั้งรายการสดและบันทึกเทปโทรทัศน์ นอกจากนี้ตอนพักกลางวันยังได้ออกรายการบันเทิงหรือสารคดี ซึ่งได้บันทึกรายการจากสถานีอื่น ๆ เป็นส่วนมาก จะมีผู้มาชมการส่งโทรทัศน์ของวิทยาลัยอยู่เสมอ ๆ ซึ่งเป็นการแสดงว่า สถาบันการศึกษาอื่น ๆ ต่างก็ได้ให้ความสนใจต่อการสอนทางโทรทัศน์เช่นกัน

ในปี พ.ศ. 2514 รัฐบาลจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้นในรูปมหาวิทยาลัยเปิด ทำให้มีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก จึงได้นำโทรทัศน์วงจรปิดมาใช้แก้ปัญหานี้ โดยใช้สำหรับ

การบรรยายรายวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนมาก เช่น ทางสาขาวิชา รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น การใช้โทรทัศน์การสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนมากเป็นรายการสด คือ อาจารย์ผู้สอนจะบรรยายอยู่ทางด้านหน้าของห้องเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งนักศึกษาเป็นจำนวนมาก และมีการฉายทอดเป็นโทรทัศน์วงจรปิดไปยังเครื่องรับโทรทัศน์ซึ่งจะติดตั้งไว้ตามจุดต่าง ๆ ของห้องเรียน เพื่อให้ให้นักศึกษาทุกคน ได้มองเห็นอาจารย์ผู้สอนได้จากเครื่องรับโทรทัศน์นั้น (ชม ภูมิภาค 2524 : 236 - 238)

ต่อมาเนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีนักศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งประสบกับปัญหาห้องบรรยายไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ทางมหาวิทยาลัยจึงมีมติให้จัดการบรรยายรายวิชาในชั้นเรียนปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย แต่บรรยายทางวิทยุและโทรทัศน์แทน โดยอาศัยสถานีวิทยุและโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์และสถานีโทรทัศน์ขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท) ทำการบรรยายในรายวิชาต่าง ๆ รายการที่ออกอากาศเริ่มแรกใช้อาจารย์บรรยายที่สถานีโทรทัศน์ ต่อมามหาวิทยาลัยมีห้องสตูดิโอและอุปกรณ์จัดรายการเอง จึงจัดรายการที่ทางออกไปจากการให้ผู้บรรยายคนเดียวกัน เปลี่ยนไปออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ผ่านดาวเทียมไปยังเครือข่ายทั่วประเทศ

ในปี พ.ศ. 2521 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดตั้งขึ้น เป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาระบบเปิดอย่างแท้จริง ใช้การสอนที่เรียกว่าระบบการสอนทางไกลเพื่อเอื้ออำนวยให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนั้นอาศัยสื่อประสมที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้จากสื่อต่าง ๆ โดยมีสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และมีสื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อเสริม ที่จัดทำประกอบชุดวิชาต่าง ๆ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์และสถานีโทรทัศน์ขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

คุณค่าของเทปโทรทัศน์

สื่อการศึกษาที่จะช่วยให้คนมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิตนั้น ได้แก่ สื่อมวลชนต่าง ๆ และในบรรดาสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญมากในการให้การศึกษาแก่คนทั่วไปนั้นคือ วิทยุและโทรทัศน์ โทรทัศน์นั้นอยู่ในฐานะที่ค้ำจุนที่จะให้การศึกษาแก่คนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพราะว่าสามารถที่จะให้เห็นทั้งภาพและได้ยินทั้งเสียง จึงสามารถให้ความรู้แก่คนในทุกรูปแบบ ตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหาขบวนการที่ซับซ้อนได้ (ชม ภูมิภาค 2515 : 50) เป็นเครื่องมือที่สามารถจะสอนได้เหมือนกับสอนโดยครูโดยตรงเหมือนกัน (พินิต วันโณ 2520 : 11) และสามารถนำไปสอนได้ทุกวิชาไม่ว่าจะเป็นภาษาฝรั่งเศส ระเบียบวินัยทหาร ทวเลข พิมพ์ดีด จิตวิทยา ศิลปะ ดนตรี (Koenig. 1967 : 3) โทรทัศน์จึงเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนมากขึ้นทุกที ทั้งนี้ก็เพราะว่าโทรทัศน์มีคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษามาก คือ

1. สามารถสอนคนเป็นจำนวนมากได้
2. เพิ่มคุณภาพในการสอน
 - 2.1 โทรทัศน์สามารถเลือกอาจารย์ได้
 - 2.2 สามารถใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนได้
 - 2.3 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง
 - 2.4 ช่วยในการสาธิต
3. ช่วยในการจัดตารางสอน
4. ช่วยในการฝึกสอน
5. สามารถบันทึกภาพเก็บไว้ได้หลายครั้ง

(ครรรจิต อัดถากร และ ชูชาติ ศุภมันตา 2515 : 34 - 37)

ชม ภูมิภาค (ชม ภูมิภาค 2515 : 50 - 51) ก็กล่าวถึงคุณค่าพิเศษของโทรทัศน์ที่มีต่อการศึกษาวามีอยู่หลายประการ อาทิเช่น

1. เป็นเครื่องมือที่จะเข้าถึงคนหมู่มากได้พร้อม ๆ กันโดยสะดวกและประหยัด
 2. เป็นการผสมผสานส่วนที่ดีที่สุดของวิทยุและโทรทัศน์เข้าด้วยกัน
 3. เป็นเครื่องมือที่สามารถเอาชนะอุปสรรคของการเรียนรู้หลายประการ เพราะสามารถที่จะเสนอความคิดสำคัญ สร้างทัศนคติให้ชาวสารสำคัญ โดยไม่จำเป็นว่าผู้รับจะต้องมีความสามารถภาษาสูงหรือต้องอยู่ใน สถานที่เหตุการณ์นั้นด้วย
 4. เป็นการขยายความสัมพันธ์ส่วนตัวของครูที่เก่ง ๆ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะให้ถึงผู้รับมาก ๆ
 5. โทรทัศน์จะช่วยให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการทางสังคมที่สำคัญ
 6. มีความเป็นปัจจุบันทันด่วน ทำให้ผู้รับสนใจมากและยอมก่อให้เกิดการเรียนรู้สูง
 7. โทรทัศน์สามารถนำเอาอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ เช่น ของจริง รูปภาพ ภาพยนตร์และอื่น ๆ เข้ามาใช้ร่วมกันด้วยความสะดวก การใช้อุปกรณ์การศึกษาหลายอย่างร่วมกันเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้เรียนเข้าใจดี
 8. การวิจัยพบว่า โทรทัศน์ใช้สอนหลักการ ความคิดรวบยอดและกฎเกณฑ์ ได้ผลดีที่สุด
- สาเหตุที่โทรทัศน์เข้ามามีบทบาทแพร่หลายทั่วไป โดยเฉพาะในด้านการศึกษานั้น เพราะ
1. เป็นสื่อการสอนที่สามารถนำเอาสื่อการสอนหลายอย่างมาใช้ร่วมกันอย่างสะดวก เป็นการทำให้สื่อที่เรียกว่าสื่อประสม ทำให้การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ สื่อประสมที่นำมาใช้ เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง รูปภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ ของจริง หุ่นจำลอง หรืออุปกรณ์อื่น ๆ รวมกับการสอนทางโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี
 2. โทรทัศน์เป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญในการสอนและการเรียนของนักเรียน โดยใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ชั้นประถม มัธยม วิทยาลัย ชั้นอุดมศึกษา

3. เป็นแหล่งวิทยากรอันสมบูรณ์ โทรทัศน์เป็นแหล่งเผยแพร่ภาพการสอนไปทั่วโลกและกว้างขวาง นักเรียนมีโอกาสรับประสบการณ์จากบทเรียนที่ครูได้เลือกสรรแล้วเป็นอย่างดี

4. ช่วยปรับปรุงการสอนของครูประจำชั้น ครูประจำการสามารถจดจำตัวอย่างหรือกลวิธีในการสอนที่ดีหรือในแขนงวิชาที่คนไม่ถนัด จากครูที่สอนในโทรทัศน์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาเหล่านั้น แล้วนำไปปรับปรุงการสอนของตนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

5. ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล ในบทเรียนที่มีการแสดง เป็นตัวอย่างวิชาการที่มีการปฏิบัติจริง ๆ เช่น การทดลองในวิชาวิทยาศาสตร์ ชีววิทยา เคมี ศิลปะ ฆับริ่องคนตรี ละครหรือการแสดง กิจกรรมในวิชาอื่น ๆ ผู้เรียนจากโทรทัศน์สามารถเรียนได้ก็เช่นเดียวกับการเรียนจากครู

6. สามารถบันทึกเป็นเทปโทรทัศน์ ในการออกรายการทางโทรทัศน์นั้นสามารถทำการสอนล่วงหน้า แล้วบันทึกเป็นเทปโทรทัศน์ออกรายการภายหลังได้ สามารถขจัดข้อผิดพลาดของการสอน โดยลบบ้างแล้วอัดใหม่

7. สามารถผลิตรายการทั้งในและนอกห้องส่ง บทเรียนโทรทัศน์ที่อยู่ในหรือนอกห้องเรียน อาจถ่ายทอดไปยังโทรทัศน์ที่อยู่ในห้องหรือเครื่องรับในที่ใด ๆ แม้เป็นระยะทางไกล ๆ และอาจใช้แลกเปลี่ยนรายการระหว่างสถานีของแต่ละสถานีได้อีกด้วย

8. โทรทัศน์ใช้สอนกับนักเรียนจำนวนมาก บทเรียนทางโทรทัศน์ที่มีครูสอนเพียงคนเดียวอาจถ่ายทอดไปยังนักเรียนจำนวนมาก เช่น ห้องเรียนขนาดใหญ่หรือห้องอื่น ๆ พร้อมกันหลาย ๆ ห้อง นับว่าเป็นการประหยัดในค่าเวลา อุปกรณ์ จำนวนครูผู้สอน และค่าการเงินเป็นอย่างมาก (สุโขทัยธรรมมาธิราช 2523 : 327 - 328)

งานวิจัยเกี่ยวกับโทรทัศน์กับการศึกษา

ได้นักวิจัย วิจัยเกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์ในแง่มุมต่าง ๆ พอจะสรุปได้ดังนี้

1. การวิจัยคุณค่าและเปรียบเทียบผลกับการสอนของครู
2. การวิจัยเปรียบเทียบผลกับสื่ออื่น
3. การวิจัยวิธีใช้โทรทัศน์ในการเรียนการสอน
4. การวิจัยความรู้พื้นฐาน

1. การวิจัยคุณค่าและเปรียบเทียบผลกับการสอนของครู

กองทุนเพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษา (The Fund for the Advancement of Education. 1960 : 159) ได้ทำการค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาในโรงเรียนมากกว่า 200 แห่ง พบว่านักเรียน 68 เปอร์เซ็นต์ ชอบการเรียนจากโทรทัศน์

โฮล์ม (Holmes. 1960 : 54) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนทางโทรทัศน์กับการเรียนกับครูในชั้นเรียน เพื่อทำปริญญาโทระดับปริญญาเอก ที่ Wayne State University Detroit Michigan เพื่อศึกษาว่าการสอนทางโทรทัศน์จะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เพียงไร ผลการวิจัยพบว่า 90 เปอร์เซ็นต์ ของนักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์กับนักเรียนที่เรียนในชั้นธรรมดา มีผลการเรียนไม่แตกต่างกัน การสอนทางโทรทัศน์ได้ผลดีในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ การสอนแบบเดิมให้ผลดีในวิชาภาษาอังกฤษ เด็กฉลาดชอบการเรียนแบบเดิม เด็กที่มีสติปัญญาปานกลางและต่ำ ชอบการเรียนทางโทรทัศน์

โรงเรียนรัฐบาลซินซินเนติ (Cincinnati Public School. 1960 : 192) ได้วิจัยพบว่าเด็กที่มีความสามารถต่ำชอบการสอนวิชาชีววิทยาทางโทรทัศน์ เด็กที่มีความสามารถสูงสามารถเรียนวิชาบรรยายทางโทรทัศน์ได้ดี และเด็กที่มีความสามารถปานกลางหรือต่ำเรียนทางโทรทัศน์ได้ดีในวิชาวิทยาศาสตร์

เคลลี (Kelly, 1960 : 43) ได้ศึกษาการใช้โทรทัศน์ศึกษาในสหรัฐอเมริกาในปี 1959 - 1960 เพื่อต้องการทราบว่า การสอนทางโทรทัศน์จะให้ผลดีแก่นักเรียนหรือไม่ และจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนได้มากขึ้นเพียงใด เขาได้ทดลองกับนักเรียน 7 ชั้น ชั้นละประมาณ 90 - 135 คน ให้นักเรียนเรียนวิชาประวัติศาสตร์อเมริกัน วิทยาศาสตร์เบื้องต้น การอ่านเลขคณิต และภาษาต่างประเทศจากโทรทัศน์ แล้วทดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานของ สตอดคาร์ค (Stoddard Test) ผลที่ได้ปรากฏว่า เมื่อทำการทดสอบครั้งที่สองมีเพียงสองชั้นที่ได้คะแนนต่ำกว่าการทดสอบครั้งแรก

ชาวคร์วอลเดอร์ (Schwarzwalder, 1961 : 1 - 29) ได้ทดลองการสอนวิทยาศาสตร์ ทางโทรทัศน์เปรียบเทียบกับการสอนโดยครูในห้องเรียนของนักเรียนเกรด 5 ผลปรากฏว่า อุปกรณ์การสอนที่ครูโทรทัศน์ใช้ในการประกอบการสอนนั้นช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าอุปกรณ์ที่ครูในห้องเรียนใช้ และได้สรุปผลการวิจัยว่า นักเรียนที่เรียนจากโทรทัศน์ได้รับความรู้มากกว่านักเรียนที่เรียนจากชั้นเรียนตามปกติ

การ์เนอร์ (Garner, 1962 : 160) ได้ประเมินผลการสอนทางโทรทัศน์วงจรมืด โดยทดลองกับนักเรียนเกรด 5 และเกรด 6 โรงเรียนคอร์ทแลนด์ นักเรียนเหล่านี้ได้เรียนวิธีอ่านจากโทรทัศน์ทุกวัน เพื่อฝึกฝนทักษะในการอ่านและให้เข้าใจคำศัพท์ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ได้รับความรู้ในการอ่านเพิ่มขึ้นมากกว่าการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา

ชราแมน (Schramm, 1962 : 153) ได้รวบรวมผลการทดลองเปรียบเทียบผลการสอนทางโทรทัศน์กับการสอนของครูประจำชั้น เปรียบเทียบกันโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการเรียนจากโทรทัศน์กับการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา แต่แสดงให้เห็นว่า โทรทัศน์มีส่วนทำให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางกว่าเรียนในชั้นเรียนธรรมดา

โกนิก และ ฮิลล์ (Koenig & Hill, 1967 : 12) ได้สรุปผลการวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนจากโทรทัศน์กับการเรียนจากครูในห้องเรียนว่า การวิจัยส่วนมากจะพบว่า การเรียนจากโทรทัศน์มีผลดีกว่าการเรียนจากครูในห้องเรียน และได้แสดงความเห็นไว้ค่อนข้างว่า อาจเป็นเพราะการสอนทางโทรทัศน์มีการเตรียมตัวที่ดีกว่า

เบอร์ก (Burke, 1971 : XII) ได้ทำการทดลองและสังเกตการณ์การเรียนจากโทรทัศน์พบว่า คุณภาพการเรียนจากโทรทัศน์ดีกว่าการเรียนจากครูในห้องเรียน เพราะมีเครื่องมือและอุปกรณ์คุณภาพดีกว่าครูในห้องเรียน นอกจากนี้โทรทัศน์ยังสามารถแสดงให้นักเรียนมองเห็นได้ทั่วถึงทุกคน ไม่วาจะเป็นการสอนแบบสาธิตทดลองหรือการสอนคำณานาษา

ตำนาน มณีเรือง (ตำนาน มณีเรือง 2513 : 55) ได้สำรวจการใช้โทรทัศน์การสอนที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยออกแบบสอบถามพบว่า นักศึกษาสนใจการสอนจากโทรทัศน์มากกว่าการสอนในชั้นเรียนธรรมดา ทำให้นักศึกษามีความสนใจในบทเรียนและมีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น

วณี รัตนวงศ์ (วณี รัตนวงศ์ 2514 : 43) ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้เทปโทรทัศน์และไม่ใช้เทปโทรทัศน์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในผลการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

สุชาติ โพธิวิทย์ (สุชาติ โพธิวิทย์ 2515 : 53 - 75) ได้ทำการทดลองสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปกับนักศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่าการสอนโดยใช้โทรทัศน์วงจรปิดกับการสอนด้วยวิธีการบรรยายของครูไม่มีผลแตกต่างกัน

โอกาส ศรีสะอาด (โอกาส ศรีสะอาด 2516 : 101) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา โดยใช้โทรทัศน์วงจรปิดเปรียบเทียบกับการสอนโดยครูโดยตรง ผลการวิจัยสรุปว่า การเรียนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่การเรียนเกี่ยวกับการคำนวณนั้นจะมีผลดีกว่าเมื่อเรียนกับครูในชั้นเรียน

2. การวิจัยเปรียบเทียบผลกับสื่ออื่น

เดล (Dale. 1956 : 427) จัดเปรียบเทียบโทรทัศน์กับสื่ออื่น ๆ ไว้ในอันดับที่ 6 ในกรวยประสบการณ์ แสดงให้เห็นความสำคัญของโทรทัศน์

มาร์โร และ เวสเลย์ ได้ทำการวิจัยเมื่อปี 1957 พบว่าการเสนอข่าวเหตุการณ์ปัจจุบันทางโทรทัศน์ก่อให้เกิดการเรียนรู้ข้อเท็จจริงมากกว่ารายการทำนองเดียวกันที่เสนอทางวิทยุ โดยที่ผู้รับข่าวเขียนบทใช้คน ๆ เดียวกัน ที่มีความสามารถทั้งในการเขียนบทวิทยุและโทรทัศน์ และเขียนให้เน้นจุดต่าง ๆ ของเรื่องราวโดยตัดเทียมกันตามลักษณะของสื่อที่ใช้ (เป็รื่อง กุมุท 2519 : 38 - 40)

คูสิค วิชัยดิษฐ์ (คูสิค วิชัยดิษฐ์ 2514 : 26) ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลการใช้เทปโทรทัศน์กับการสอนจริง และการใช้ภาพยนตร์ตลับประกอบการสอนจริง ผลการวิจัยสรุปว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านผลการเรียนรู้

ปราโมทย์ เทพวัลลภ (ปราโมทย์ เทพวัลลภ 2521 : 30 - 32) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น โดยวิธีเรียนด้วยตนเอง จากเทปโทรทัศน์ สไลด์เทป และการเรียนในชั้นตามปกติ โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมแบบประสม ในกรุงเทพมหานคร 3 โรงเรียน ผลปรากฏว่า ปริมาณการเรียนรู้ในวิชาอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น จากการเรียนด้วยเทปโทรทัศน์หรือสไลด์เทป กับปริมาณการเรียนรู้จากการเรียนกับครู ตามปกติไม่แตกต่างกัน และปริมาณการเรียนรู้จากเทปโทรทัศน์กับจากสไลด์เทปไม่แตกต่างกัน

3. การวิจัยวิธีการใช้โทรทัศน์ในการเรียนการสอน

การ์รี่ (Garry. 1961 : 22 - 23) ทำการวิจัยกับนักเรียนเกรด 5 จำนวน 90 ห้องเรียน โดยวิธีการหลายอย่างคือ

- ก. ใช้โทรทัศน์เริ่มบทเรียน เปรียบเทียบกับใช้โทรทัศน์ปิดท้ายบทเรียน
- ข. ครูใช้คู่มือโทรทัศน์เปรียบเทียบกับการใช้คู่มือ

ค. การให้การบ้านเหมือนกันทุกคน เปรียบเทียบกับการส่งเสริมให้ทำโครงการเป็นรายบุคคล

ง. ครูที่ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการในวิชาวิทยาศาสตร์ เปรียบเทียบกับครูที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับที่วิจัยนี้แต่อย่างใด

นักเรียนของกลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนทางโทรทัศน์ โดยไม่สอนอะไรที่เกี่ยวข้องของอีก ผลการทดสอบความรู้ วิทยาศาสตร์ ศัพท์วิทยาศาสตร์ เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์มาตรฐานทางวิทยาศาสตร์ ปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมในด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศัพท์วิทยาศาสตร์ แต่สำหรับในด้านการใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ไม่เป็นเช่นนั้น ยิ่งกว่านั้นในการใช้โทรทัศน์ก็ทำยบทเรียน ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนนั้น ไม่ต่างกันคือ เรียนรู้ได้ดีกว่าการฝึกอบรมครูที่จัดให้ โดยการประชุมหรือปฏิบัติไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่อย่างใด ท้ายที่สุดครูใช้แนวทางดัง เชปและข้อเสนอแนะจากคู่มือสำหรับกิจกรรมการเรียนส่งผลที่ไม่แตกต่างจากครูที่ใช้คู่มือละเอียด

ไบรอัน (Bryan. 1962 : 74 - 75) ได้ใช้โทรทัศน์สอนวิชาเคมีและฟิสิกส์ระดับมัธยมปลายเสริม

- ก. การเรียนทางไปรษณีย์
- ข. การสอนของครูกับนักเรียนตัวต่อตัว
- ค. การเรียนทางไปรษณีย์กับการสอนตัวต่อตัว

เขารายงานผลการวิจัยดังกล่าวว่า แม้การเปรียบเทียบผลของวิธีต่าง ๆ ในวิชาฟิสิกส์จะสรุปแน่นอนไม่ได้ แต่สำหรับวิชาเคมีนั้นปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนทางโทรทัศน์เสริมการเรียนทางไปรษณีย์ควบกับการสอนตัวต่อตัว เรียนรู้ได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้โทรทัศน์เสริมการเรียนทางไปรษณีย์หรือการสอนตัวต่อตัวเพียงอย่างเดียว

แชรรม และโอเอเวโฮลตเซอร์ (Schramm and Oberholtzer. 1964 : 1 - 15) ทดลองกับนักเรียนเกรด 5 และเกรด 6 กว่า 12,000 คน ใช้เวลาในการ

วิจัย 3 ปี พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนให้บูรณาการสอนภาษาสเปนระดับประถมศึกษาทางโทรทัศน์ ให้ผลดีแตกต่างกันตามระดับของชั้น-สำหรับนักเรียนเกรด 5 วิธีที่เรียนโทรทัศน์เข้ากับครูสอนโดยตรง การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ย้อนข้อมูลย้อนกลับ และให้ครูปกครองทางบ้านช่วยอีกทางหนึ่งให้ผลดีที่สุด สำหรับนักเรียนเกรด 6 นั้น วิธีที่รวมโทรทัศน์เข้ากับการสอนของครูโดยตรง การเรียนด้วยตนเอง แบบโปรแกรม การใช้มุมภาษาสเปน และการร่วมมือจากผู้ปกครองนั้นว่าให้ผลดีที่สุด ประการสุดท้ายในการสอนภาษาสเปนด้วยโทรทัศน์นั้น การให้เรียนด้วยตนเองแบบโปรแกรมผนวกกับการสอนจากครูโดยตรง ให้ผลดีกว่าวิธีหนึ่งเพียงวิธีเดียว

เฮมัน (Hayman. 1964 : 240) ได้วิจัยการสอนภาษาสเปนทางโทรทัศน์กับกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนเกรด 5 และเกรด 6 จำนวน 13,000 คน พบว่าการดูโทรทัศน์ซ้ำอีกเป็นครั้งที่สอง โดยไม่มีการสอนเพิ่มเติม จะให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับมีการสอนอย่างอื่นอีก

ประณีต โรหิตोปกการ (ประณีต โรหิตोปกการ 2509 : 108) ได้ศึกษาเรื่องการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ในชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้ใช้โทรทัศน์ ประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนละ 1 ฉบับ และส่งข้อทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ที่สอนทางโทรทัศน์ไปยังนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 374 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า โทรทัศน์ประกอบการสอนได้ผลดีพอใช้

พิมพ์ใจ สุวรรณรัฐ (พิมพ์ใจ สุวรรณรัฐ 2511 : 73 - 84) ได้ศึกษาเรื่องการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเทศบาลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2510 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษจากโทรทัศน์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จัดอยู่ในระดับกลาง แต่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จัดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง

4. การวิจัยความรู้พื้นฐาน

กรอพเพอร์ และ ลัมส์เด้น (Groppe and Lumsdaine, 1960 : 83 - 84) ได้ศึกษาถึงการใช้การสนองตอบของนักเรียนเพิ่มความสามารถทางการเรียนรู้จากการสอนทางโทรทัศน์ เขาศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเกรด 6 กับเกรด 7 ที่เรียนจากโทรทัศน์ ซึ่งนักเรียนต้องสนองตอบด้วยการเขียนและการคิดกับการที่นักเรียนไม่ตองสนองตอบบทเรียนทางโทรทัศน์ ผลการเปรียบเทียบปรากฏว่ากลุ่มที่สนองตอบอย่างแข็งขันเรียนรู้ได้ดีกว่ากลุ่มที่ไม่มีการสนองตอบ ผลในลักษณะนี้จะปรากฏอีกในการวัดความคงอยู่ของการเรียนรู้ซึ่งวัดหลังจากการวัดครั้งสุดท้ายหนึ่งสัปดาห์ครึ่ง ผลการวิจัยนี้ได้รับการยืนยันอีกในการวิจัยครั้งที่ 2 ในปี 1961 (Groppe and Lumsdaine, 1961a : 18 - 19) โดยกระทำกับนักเรียนเกรด 7 กับเกรด 8 ซึ่งปรากฏว่า จากการสอนด้วยบทเรียนโทรทัศน์เรื่อง ปฏิกริยานิวเคลียร์และเรื่องผลของความร้อน บทเรียนที่สนองตอบเรียนรู้ได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่สนองตอบ เมื่อผลเป็นเช่นนี้การวิจัยจึงกระทำเพิ่มต่อไปว่าระหว่างการสอนตอบบทเรียนโทรทัศน์ด้วยวิธีเขียนกับด้วยวิธีคิด ผลจะเป็นอย่างไร จากการวิจัยต่อมาผู้วิจัยคนเดิม (Groppe and Lumsdaine, 1961b : 33 - 34) ได้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ไม่ได้สนองตอบจากบทเรียนเดียวกันในกรณีที่ไม่ได้จับบทเรียนเป็นแบบโปรแกรม หรือจัดลำดับต่อเนื่องเป็นพิเศษ การเรียนรู้ของกลุ่มที่สนองตอบกับกลุ่มที่ไม่สนองตอบ ไม่มีความแตกต่างกัน เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสรุปว่า มีรากฐานอยู่นอยสำหรับการที่จะเชื่อได้ว่าเพียงแต่การจัดหรือสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันโดยไม่ใช้วิธีอื่นที่ช่วยให้นักเรียนมั่นใจว่าเขาสามารถตอบสนองได้ถูกต้อง จะทำให้การนอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการสำรวจผลหรือสภาวะหรือเงื่อนไขของการเรียนรู้ที่มีต่อการเรียนจากโทรทัศน์ กุมัตะ (Kumata, 1960 : 179 - 192) ได้ศึกษาบทพวนเกี่ยวกับการวิจัยทางโทรทัศน์ พบว่างานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนข้อค้นพบดังกล่าวนี้ อย่างไรก็ตาม

เขาได้ชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือซึ่งมีไว้ให้ผู้เรียนตามครูโลกกลางคืนนั้น ไม่ค่อยมีใครใช้กัน และอาจเป็นสิ่งไม่คืนักที่จะให้แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในห้องเรียน การศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของการเสนอทเรียนทางโทรทัศน์ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อุดมคติ

จอห์นสัน (Johnson. 1960 : 140 - 146) เปรียบเทียบการสอนทักษะการตั้งทางโทรทัศน์ระหว่างสภาวะที่มีผู้เรียนในห้องส่งกับครูโทรทัศน์ เพื่อให้มีการตอบกลับด้วย กับสภาวะที่ครูโทรทัศน์สอนอยู่คนเดียวในห้องส่ง ผลของการวิจัยปรากฏว่า ภายใต้สภาวะทั้งสองคงกล่าวไม่มีความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นอย่างสำคัญแต่อย่างใด

ชวาทซ์วอลเดอร์ (Schwarzwalder. 1961 : 29 - 30) พบว่าภาพที่ได้รับการเสริมแรงด้วยวัสดุการสอนต่าง ๆ ตลอดจนความต่อเนื่องของภาพซึ่งถ่วงน้ำหนักความล่าช้าที่วางแผนไว้ ส่งผลต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ทางโทรทัศน์ของนักเรียนเกรด 5 เป็นอย่างมาก

ปิยะชาติ แสงอรุณ (ปิยะชาติ แสงอรุณ 2516 : ค - ง) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการผลิตวัสดุกราฟิกส์ประกอบรายการโทรทัศน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ว่า ผู้เรียนต้องการให้ตัวอักษรที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์ปรากฏพร้อมกันทั้งหมดมากกว่าการให้เห็นทีละตัวและควรมีการใช้ตัวอักษรบรรยายประกอบภาพส่วนภาพที่ปรากฏบนจอที่ผู้ชมชอบภาพที่เคลื่อนไหวมากกว่าภาพนิ่ง

คณิง กายสอน (คณิง กายสอน 2524 : ข) ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการรับรู้ ความหมายของผู้ชมรายการโทรทัศน์ การสอนที่ใช้การตัดต่อแบบต่าง ๆ คือ ตัดภาพต่อเนื่อง ตัดภาพฉับพลัน ภาพจางเข้าออกเร็ว ภาพจางเข้าออกช้า ภาพจางซ่อนเร็ว ภาพจางซ่อนช้า ภาพซ่อนภาพ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การตัดต่อภาพที่ส่งผลต่อการรับรู้ได้ดี คือ แบบภาพจางซ่อนเร็ว แบบตัดภาพฉับพลัน และแบบตัดภาพต่อเนื่องตามลำดับ

บุญชู ใจซื่อกุล (บุญชู ใจซื่อกุล 2526 : 47) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนนายสิบเหล่าแพทย์ทหารบกจากการสาธิตด้วยเทปโทรทัศน์ โดยวิธีทบทวนภาพแบบปกติ แบบซ้ำ และแบบหยุดภาพ ปรากฏว่า วิธีทบทวนภาพแบบซ้ำ แบบหยุดภาพ และแบบปกติส่งผลต่อการเรียนรู้โดยการสาธิต ต่างกัน คือ ทบทวนแบบ ภาพซ้ำดีที่สุด แบบหยุดภาพสูงกว่าแบบปกติตามลำดับ

เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

การผลิตบทเรียนโทรทัศน์ตามหลักสูตรนั้นจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง ฝ่ายผลิตหรือฝ่ายเทคนิคกับฝ่ายหลักสูตรหรือวิชาการ ในขั้นต้นคือ การวางแผนการนั้น ทางฝ่ายหลักสูตรจะต้องวิเคราะห์และกำหนด คือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนของบทเรียนที่จะทำให้ชัดเจนว่า เมื่อนักเรียน เรียนจบตอนแล้ว นักเรียนจะได้อะไร หรือทำอะไรบ้างตามเป้าหมาย
2. กำหนดเนื้อหาวิชาของบทเรียนว่าครอบคลุมสิ่งใด และจะสนองจุดมุ่งหมาย ของบทเรียนเพียงใด และจะเรียบเรียงเนื้อหาวิชาในลักษณะอย่างไร จึงพร้อมที่จะถ่าย ทอดออกมาเป็นภาพและเสียง หรือรายการบนจอโทรทัศน์ได้
3. วิเคราะห์นักเรียนในกลุ่มและวัยที่จะเป็นผู้รับบทเรียนทางโทรทัศน์ เช่น วัย ความสามารถ ความรู้พิเศษ ความสนใจ พื้นฐานทางวัฒนธรรม และอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อ ประโยชน์ในการทำบทเรียนให้เหมาะสม
4. การเลือกครูจะต้องทำอย่างพิถีพิถัน โดยปกติเรามักเลือกครูที่สอนเก่งแต่ ก็ต้องระวังในเรื่องนี้ ครูที่ตามปกติสอนเก่งแต่เมื่อออกหน้ากล้องอาจทำอะไรไม่ได้หรือ ไม่ดีเหมือนอยู่ในชั้นเรียนตามปกติ ครูจะต้องร่วมมือและยอมรับการที่ต้องเดินอะไบบาง อย่างเพื่อให้เข้ากับเทคนิคการเสนอเรื่องราวตามวิธีการของโทรทัศน์ ครูจะต้องมีคุณสมบัติ เป็นที่ยอมรับของคนเรียนว่า เหมาะสมกับลักษณะวิชาที่เขาสอนด้วย การคัดเลือกและ กำหนดครูที่จะสอนบทเรียนทางโทรทัศน์จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น

อนึ่ง ในการวางแผนการผลิตบทเรียนทางโทรทัศน์ เมื่อได้กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาที่ศึกษา ผู้เรียน และ คัดเลือกครูแล้ว จะต้องดำเนินการทางด้านวิธีสอน คือ

1. วางวิธีสอน ลำดับขั้นตอน
2. ผลิตและจัดอุปกรณ์การสอนสำหรับบทเรียน
3. จัดเอกสารและคำรามประกอบบทเรียนรวมทั้งคู่มือครูและนักเรียน

ตลอดเวลาของการเตรียมการทั้งหมดนี้ ฝ่ายผลิตรายการจะต้องมาคอยถาม และให้คำแนะนำชี้แจง โดยเฉพาะในเรื่องวิธีเสนอบทเรียน และวางขั้นตอนไปใน ลักษณะของความต่อเนื่องของบทเรียนทั้งภาพทั้งเสียงเป็นขั้นตอนไป ทั้งนี้เพื่อให้ สะดวกและบังเกิดความแน่นอนในการเขียนบทโทรทัศน์ เมื่อเขียนบทโทรทัศน์แล้วอาจ มีการสอบถามร่วมกันทั้งความสะดวกในการผลิต และความถูกต้องในทางวิชาการ เมื่อ ตกลงกันว่าใช้ได้แล้วก็ลงมือถ่ายทำได้เพื่อให้รายการออกมาดี ควรจะได้อบรมสอนเสีย ก่อน จนได้ทีแล้วก็เป็นเรื่องของฝ่ายผลิตรายการที่จะดำเนินการถ่ายทำและบันทึกหลัง จากการถ่ายทำและบันทึกแล้ว ควรจะประเมินผลทั้งฝ่ายผลิตและฝ่ายวิชาการ หาก พบว่า มีส่วนบกพร่องในส่วนใดก็สมควรแก้ไข เช่น ในด้านภาพ กล้อง แสง เสียง ก็จะได้ปรับปรุงใหม่ ทางฝ่ายวิชาการอาจตั้งจุดมุ่งหมายไว้ไม่ดี เนื้อหาจัดไม่เหมาะสม หรืออุปกรณ์การสอนไม่ดีก็จะได้แก้ไขถ่ายทำและบันทึกใหม่ เมื่อทำบทเรียนใหม่หลังจาก แก้ไขแล้ว ถ้าจะให้รู้แนวที่จริงควรนำออกไปทดสอบประสิทธิภาพในสถานการณ์การเรียน ของผู้เรียนจริง ๆ เป็นการทดสอบภาคสนาม แล้วประเมินผลดูว่าได้นิดเพียงใด ทั้งทาง วิชาการและเทคนิค บทเรียนนั้นควรที่จะเก็บไว้เป็นต้นฉบับ สำหรับบันทึกซ้ำ (Duplicate) เป็นเทปโทรทัศน์ (Video tape) สำหรับถ่ายทอรายการเมื่อต้องการต่อไป บทเรียนนี้เมื่อนาน ๆ ไปอาจล้าสมัยเช่นเดียวกับหนังสือตำรา ควรแก้ไขหรือปรับปรุง ให้ทันสมัยอยู่เสมอ (พินิต วัฒน 2520 : 9 - 10 อ้างอิงมาจาก เป็รื่อง กุมุท)

มิลเลอร์สัน (Millerson. 1974 : 298 - 304) ได้กล่าวถึงวิธีการตัดต่อลำดับภาพพื้นฐานของโทรทัศน์ (The Basic Methods of Television Editing) ไว้ดังนี้

1. การตัดภาพ (The cut) แบ่งออกเป็น

1.1 การตัดภาพแบบต่อเนื่อง (Continuity - cutting) คือการเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่งทันที โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนองค์ประกอบ ขนาด ระยะของภาพในแง่มุมต่าง ๆ ตามที่ผู้กำกับรายการต้องการที่จะให้ผู้ดูได้ดูตามลำดับ

1.2 การตัดภาพแบบฉับพลัน (Dynamic - cutting) คือการเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่งทันที โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนองค์ประกอบ ขนาด ระยะของภาพไปตามความเหมาะสม และจะข้ามจากหนึ่งจากใดไป ให้ผู้ดูติดตามเองอาจไม่ต่อเนื่องกันในเรื่องเป็นเวลา และบทบาทก็ได้

2. ภาพจาง (Fade) แบ่งออกเป็น

2.1 ภาพจางเข้า จางออก แบบเร็ว (Fast Fade in, Fade out) คือ ภาพที่ปรากฏขึ้นจากความมืด จนเป็นภาพที่ชัดเจนตามปกติ และภาพที่มองเห็นชัดเจนตามปกติเลือนหายไปสู่ความมืดสนิท ใช้เวลา Fade 1 - 2 วินาที มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงเหตุการณ์ที่เริ่มขึ้น และสิ้นสุดลงโดยเร็ว

2.2 ภาพจางเข้า จางออกแบบช้า (Slow Fade in, Fade out) คือภาพที่ค่อย ๆ ปรากฏขึ้นจากความมืด จนเป็นภาพที่ชัดเจนตามปกติ และภาพที่มองเห็นชัดเจนตามปกติค่อย ๆ เลือนหายไปสู่ความมืดสนิท ใช้เวลา Fade 3 - 5 วินาที มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงเหตุการณ์ที่เริ่มขึ้นและสิ้นสุดลงอย่างช้า ๆ

3. การซ้อนภาพ (Mix) คือการนำภาพ 2 ภาพมาผสมเป็นภาพเดียวกัน โดยใช้ภาพจางออก (Fade out) ซ้อนกับภาพจางเข้า (Fade in) แบ่งออกเป็น

3.1 ภาพจางซ้อนแบบเร็ว (Quick mix, dissolve) คือการนำภาพจางออก (Fade out) มาซ้อนกับภาพจางเข้า (Fade in) ให้ช่วงเวลาภาพแรกจางลงภาพต่อมาจะปรากฏชัดขึ้นมาแทนที่ และปรากฏอยู่เพียงภาพเดียว ใช้เวลา 2 - 4 วินาที มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนเวลาในช่วงใกล้ ๆ กัน หรือสถานที่ที่ใกล้ ๆ กันกับเหตุการณ์ในฉากแรก

3.2 ภาพจางซ้อนแบบช้า (Slow mix, dissolve) คือ การนำภาพจางออก (Fade out) มาซ้อนกับภาพจางเข้า (Fade in) ให้ช่วงเวลาภาพแรกค่อย ๆ จางลง ภาพต่อมาจะค่อย ๆ ปรากฏชัดขึ้นมาแทนที่ และปรากฏอยู่เพียงภาพเดียวใช้เวลา 6 - 10 วินาที มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนเวลาที่ช่วงห่างกันหรือสถานที่ที่ไกลจากเหตุการณ์ในฉากแรก

3.3 ภาพซ้อน (Superimposition) คือการนำภาพจางออก (Fade out) มาซ้อนกับภาพจางเข้า (Fade in) ให้ภาพแรกลดความเข้มลง และภาพต่อมาจะปรากฏขึ้นมาซ้อนกับภาพแรก โดยภาพทั้งสองมีความชัดเจนใกล้เคียงกัน มีความมุ่งหมายเพื่อแสดงความสับสนในเรื่องเวลาและสถานที่ ความคิดฝัน และความคลุมเครือวุ่นวาย

การตัดต่อลำดับภาพดังกล่าวเป็นงานของผู้กำกับรายการ (Editor) และผู้เขียนบทโทรทัศน์ (Script writer) ซึ่งมิลเลอร์สัน (Millerson, 1974: 306) กล่าวถึงการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการบันเทิงว่าภาพต่าง ๆ ที่ส่งออกอากาศไปนั้นมิได้เพียงแค่ไปสู่สายตาของผู้ดูเท่านั้น แต่ไปสู่อารมณ์ของผู้ดูด้วย ฉะนั้นงานของผู้กำกับรายการจึงมิใช่แต่เพียงว่าทำไปเพื่อสนองความต้องการเห็นอะไร รู้อะไร ของผู้ชมเท่านั้น แต่ผู้กำกับรายการจะต้องสามารถทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์คล้อยตามเนื้อหาของรายการใดด้วย นั่นคือ เลือกการตัดต่อลำดับภาพใดเหมาะสมและมีความหมายมากน้อยเพียงใด การศึกษาเกี่ยวกับการตัดภาพที่ให้ผลต่อการรับรู้ นั้น คินิง กายสอน (คินิง กายสอน 2524 : 43 - 45) ได้สรุปผลการศึกษาไว้ว่า การทดสอบ การรับรู้ความ

หมายของภาพของผู้ชมรายการโทรทัศน์การสอนในเรื่อง เวลา สถานที่ และระยะทาง โดยการใช้การตัดต่อแบบต่าง ๆ 7 แบบ คือ การตัดต่อแบบตัดภาพต่อเนื่อง การตัดต่อแบบตัดภาพฉับพลัน การตัดต่อแบบภาพจางเข้าจางออกเร็ว การตัดต่อแบบภาพจางเข้าจางออกช้า การตัดต่อแบบภาพจางซ่อนเร็ว การตัดต่อแบบภาพจางซ่อนช้า และการตัดต่อแบบภาพซ่อนภาพ ปรากฏว่า การตัดต่อแบบภาพจางซ่อนเร็ว ผู้ชมได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด และแบบภาพจางซ่อนช้าได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุด ส่วนแบบอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบการตัดต่อแบบต่าง ๆ ทั้ง 7 แบบแล้ว ปรากฏว่าวิธีตัดต่อแบบภาพจางซ่อนเร็ว ผู้ชมรายการรับรู้ได้ดีที่สุด ลำดับที่สองคือ การตัดต่อแบบตัดภาพฉับพลัน ลำดับสามคือ การตัดต่อแบบตัดภาพต่อเนื่อง ลำดับสี่คือ ภาพการตัดต่อแบบภาพซ่อนภาพ แสดงว่า ผลการรับรู้ความหมายของภาพของผู้ชมรายการโทรทัศน์การสอนแตกต่างกัน

ภาพที่ปรากฏในจอโทรทัศน์

ในรายการโทรทัศน์นั้นภาพจะต้องสามารถสื่อความหมายได้ที่ดีที่สุด อัตราส่วนของภาพกับเสียง สัดส่วนของภาพจะเป็น 75 เปอร์เซ็นต์ ของรายการทั้งหมด เสียงมีเพียง 25 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น การผลิตรายการโทรทัศน์ประการแรกที่ต้องคิดคือการเสนอเรื่องราวออกมาเป็นภาพเสียก่อน แล้วจึงคิดถึงเรื่องที่จะพูดว่าจะพูดอะไร (ครรรชิต อุตถากร 2515 : 7)

เทปโทรทัศน์เป็นเรื่องของภาพไม่ใช่เสียง ภาพคือสิ่งสำคัญที่สุดที่เราจะส่งไปให้คนดูเสียงเป็นส่วนประกอบที่จะให้ภาพดีขึ้น แต่เรามักเอาคนไปนั่งพูดอยู่ในจอสี่เหลี่ยมที่ไม่มีอิทธิพลพอที่จะมาดึงดูเราให้นั่งฟังได้เหมือนนั่งฟังเทปเสียง ไมเช่นนั้นก็ทำเป็นสไลด์เทปดีกว่า (นิวติ กองเพียร 2525 : 16) เทปโทรทัศน์นอกจากจะเสนอภาพโดยผู้บรรยายอย่างเดียวแล้วยังสามารถตัดต่อแทรกภาพได้

การตัดต่อ ทำให้การดำเนินเรื่องราวสั้นดีกว่าการออกรายการสด เพราะสามารถตัดส่วนที่ถ่ายไม่ได้ออกไป ใ้ภาพต่อเนื่อง

การสอดแทรก วิธีการสอนโดยให้เห็นแต่ผู้บรรยายอย่างเดียวน่าเบื่อหน่าย ถ้าใช้เทปโทรทัศน์จะสามารถสอดแทรกภาพประกอบเป็นภาพนิ่งหรือภาพยนตร์ก็ได้ ทำให้การเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2525 : 12)

ขอควรรำพึงในการจัดเสนอรายการโทรทัศน์

1. การสรุปเนื้อหาที่ได้เสนอไป ควรสรุปไว้อย่างชัดเจน ฟังระลึกเสมอว่า ผู้ชมไม่มีโอกาสซักถามได้
2. รายการที่เสนอควรจัดไว้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง ซึ่งทำให้ง่ายต่อผู้ชมที่จะทำความเข้าใจและเห็นคล้อยตามด้วยอย่างสิ้นสงสัย

ในการจัดเสนอรายการทางโทรทัศน์ จะต้องจัดเรียงลำดับวัสดุ หรือ เนื้อหาเหล่านั้นให้เรียงไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ว่าจะเสนออะไรก่อนและหลัง ซึ่งจะมีวิธีจัดได้ดังนี้

1. จัดตามลำดับเหตุผล (Logically) คือการจัดลำดับไปตามธรรมชาติของเหตุการณ์ที่เป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องกัน จากเหตุการณ์อันเป็นส่วนประกอบย่อมนำไปสู่เหตุการณ์อันเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. จัดตามลำดับเวลา (Chronologically) คือการจัดลำดับเหตุการณ์จากอดีตไปสู่ปัจจุบัน หรือจากปัจจุบันถอยหลังไปสู่อดีต
3. การจัดลำดับแบบลึกลับ (For Suspense) คือการจัดลำดับเหตุการณ์อันเป็นส่วนประกอบย่อยเป็นการสร้างไม่ให้ผู้ชมคิดเห็นจุดสำคัญ หรือจุดจบของเรื่องได้โดยง่าย (ครรรชิต อัทธการ 2515 : 1)

เปเร็อง กุมุท (เปเร็อง กุมุท 2525 : 21 - 22) กล่าวถึงเทคนิคการผลิตรายการเทปโทรทัศน์ว่า โดยปกติก็อาศัยวิธีการผลิตรายการทั่วไปเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติการ แต่ประเด็นที่ผู้ซึ่งมาก่อนเทคนิคการผลิตรายการ เทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

ก็คือ การพิจารณาถึงองค์ประกอบทางการศึกษาของรายการ แล้วจึงมาถึงองค์ประกอบในการผลิตรายการและเทคนิคทางการผลิตในที่สุด

ไม่ว่าผู้ผลิตและทีมการผลิตรายการจะมีความสามารถทางเทคนิคแค่ไหน มีเครื่องมือในการผลิตและการเปิดรับชมแค่เพียงใด ภาพและเสียงของการถ่ายทำทั้งหมด ยอดเยี่ยมเพียงใด แต่ถ้ามิได้เกิดผลในเชิงของการศึกษาหรือการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ไว้ ย่อมไม่อาจนับได้ว่าเทปโทรทัศน์นั้น เป็นไปเพื่อผลทางการศึกษา

ก่อนจะถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับเทคนิคทางการผลิตผู้ผลิตรายการ เทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษา น่าจะได้อ่านถึง "เงื่อนไขเบื้องต้น" ของการเรียนจากรายการเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่จำเป็นเสียก่อน อันได้แก่

♥ การรับรู้ ซึ่งแบ่งได้ 3 ประการ คือ

1. การรับรู้ทางกาย ได้แก่ความสามารถของผู้ชมที่จะเห็นหรือได้ยินสิ่งที่เสนอในรายการ เทปโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี และจากการเห็นหรือการได้ยินในสิ่งที่ถูกต้องและในปริมาณที่พอดียอมนำไปสู่การเรียนรู้ได้

2. การรับรู้ทางปัญญาหรือความคิด ได้แก่การที่จะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในรายการ เทปโทรทัศน์ การดำเนินเรื่องและความยากง่ายของเนื้อหาที่เสนอในรายการ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ และจะต้องทำขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นฐานให้แก่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้ชมขึ้นมาได้

3. การรับรู้ทางใจหรือความรู้สึก ได้แก่การทำให้รายการถูกใจ น่าสนใจและก่อให้เกิดความเต็มใจที่จะรับรู้และเรียนรู้จากรายการ ผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึงในข้อนี้ไว้ด้วย

สมรรถนะของโทรทัศน์เกี่ยวกับภาพ โทรทัศน์เป็นสื่อทัศนะ มีข้อได้เปรียบสิ่งอื่นก็ในข้อนี้เอง ดังนั้นเมื่อจะเตรียมหรือสร้าง "เนื้อหาให้เห็นหรือรับรู้ได้ควยตา" ควรคำนึงถึงคุณลักษณะของระบบทางโทรทัศน์ 3 ประการ คือ

1. อัตราส่วนของขนาดภาพ ซึ่งตามปกติภาพอะไรจะปรากฏออกมาทางจอรับภาพจะอยู่ในกรอบภาพ ซึ่งมีอัตราส่วน 3 : 4 ในการผลิตส่วนที่เป็นภาพของรายการจะต้องให้เดินอยู่ในขอบเขตอันจำกัดนี้

2. พิสัยของการตัดสี ตามปกติพิสัยการตัดสีของโลกรอบตัวเราอยู่ในอัตรา 100 ต่อ 1 ในขณะที่โทรทัศน์มีพิสัยเพียง 20 ต่อ 1 ดังนั้น artwork ที่จะใช้ควรให้มีพิสัยของการตัดสีในระดับพอดี ๆ

3. ความสามารถจำกัดทางด้านการมองเห็น เนื่องจากภาพในจอโทรทัศน์เกิดจากเส้นแนวนอนเรียงกัน ทำให้มองเห็นเป็นภาพขึ้นมา รายละเอียดที่บางหรือจุดที่เล็กเกินไป อาจทำให้ไม่สามารถปรากฏเห็นบนจอได้ ดังนั้นบรรดา card ที่ใช้สำหรับหัวเรื่อง คำอธิบาย ตลอดจนแผนภูมิศิลปะวัตถุ และภาพถ่ายที่จำเป็นต้องใช้ประกอบควรจะมีขนาดโตพอ ออกแบบง่าย ๆ

การทำรายการเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ควรยึดสูตรต่อไปนี้

"Who says what, by what means, to whom, in what situation, with what effects?"

Who คือผู้ผลิตหรือผู้เสนอรายการ

says what คือ เนื้อหาของรายการ

by what means คือ ภาพและคำ

to whom คือ กลุ่มเป้าหมาย

in what situation คือ สถานที่ชุมนุม หรือสถานที่เรียน

to what effect? คือ วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น และเป็นแนวของการประเมินผลที่ได้รับจากรายการ

จากนั้นการเตรียมเนื้อหาของรายการจะออกมาก่อนในรูปของบทโทรทัศน์เพื่อการผลิตรูปแบบของการจัดรายการ เทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาซึ่งเกิดจากบทและการถ่ายทำนั้นมีแนวทางในการทำดังนี้

1. จะต้องต่อเนื่องเกี่ยวโยงกันไปตลอดเรื่อง สิ่งทีเสนออาจได้มาจากแหล่งต่าง ๆ กัน ซึ่งผู้ผลิตรายการรู้ดี แต่ผู้ชมไม่ได้ตระหนักในเรื่องนี้
2. ตอนเริ่มรายการเป็นตอนที่สำคัญ เพราะเป็นตอนที่จะต้องสร้างบรรยากาศทางใจที่จะนำไปสู่การอยากเรียนอยากรู้ คือทำให้ดูอย่างน่าฟัง น่าค้นหา น่าสนใจ หรือชวนติดตาม
3. โครงสร้างของรายการจะต้องต่อเนื่องอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งผู้ผลิตจะต้องเห็นอยู่แล้วอย่างชัดเจน และทำให้ผู้ชมได้เห็นเช่นเดียวกัน เช่น เริ่มขึ้นอย่างไร ขึ้นตอนต่อ ๆ ไปเป็นอย่างไร และจบลงอย่างไร
4. รายการอาจทำในรูปของการอนุমানหรืออุปมานขึ้นอยู่กับลักษณะของรายการระดับของผู้ชม สภาพแวดล้อมทางการศึกษา และอื่น ๆ หรืออาจผสมผสานทั้งสองรูปแบบในรายการเดียวกันก็ได้
5. รายการไม่จำเป็นต้องเป็นรายการที่นำผู้ชมไปสู่ข้อเท็จจริงโดยสรุป หรือเสนอให้ทราบข้อสันเทศต่าง ๆ แต่อาจใช้เป็นเพียงให้ทราบปัญหา หรือให้เกิดการสนใจไปสู่การกระทำบางอย่าง ในกรณีเช่นนี้ สิ่งสำคัญยิ่งยวดก็คือ เสนอให้เห็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสภาพของความเป็นจริงหรือสัมพันธ์กับสภาพจริง หรือการก่อให้เกิดความประทับใจในความเป็นจริง
6. จะต้องตรึงความสนใจของผู้ชมด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา ด้วยเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับจังหวะการดำเนินเรื่อง การแสดงการใส่สถานที่ถ่ายทำ เป็นต้น
7. ควรจะหาทางทำรายการชนิดที่สามารถดึงดูดผู้ชมให้เข้ามีส่วนร่วมในบางสิ่ง บางประการขณะชมรายการด้วย
8. ควรถือการประเมินผลของรายการเป็นส่วนหนึ่งของเทคนิคการทำรายการ เทปโทรทัศน์

จากการวิจัยเปรียบเทียบการใช้โทรทัศน์กับสื่ออื่น การใช้โทรทัศน์กับการสอนของครูธรรมดา และการวิจัยคุณภาพของโทรทัศน์ปรากฏว่า มักไม่แตกต่างกันจากการสอนโดยครู หรือการใช้สื่ออื่น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากงานวิจัยดังกล่าวแล้ว การใช้โทรทัศน์

น่าจะดีกว่ามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพกว่า เพราะสื่อโทรทัศน์สามารถใช้แทนครูได้และผลิตกระจายออกไปได้อย่างแพร่หลาย โทรทัศน์สามารถจะปรับปรุงเทคนิคและวิธีการนำเสนอให้เห็นสมัยอยู่เสมอได้ เพราะรูปแบบและวิธีการที่ใช้อยู่ในระยะเวลาหนึ่งอาจไม่เหมาะสมกับอีกระยะหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการนำเสนอภาพด้วยวิธีต่างกัน เพื่อนำผลมาไว้เป็นแนวทางในการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนต่อไป

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาคั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการทดลอง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนวรนารีเฉลิม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามลำดับขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ที่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากกว่า 60 คน และยังไม่ได้เรียนเนื้อหาวิชา การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้มา 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนวรนารีเฉลิม

2. สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวรนารีเฉลิมมา 60 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน โดยวิธีสุ่มและสุ่มให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย

1. รายการโทรทัศน์การสอน 2 รูปแบบคือ

1.1 รายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา

1.2 รายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน

2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา เรื่องการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองดังกล่าวมีวิธีสร้างดังนี้

1. การสร้างรายการโทรทัศน์เพื่อการสอน

- 1.1 ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์ของวิชา ท. 051 ภาษากับวัฒนธรรม จากประมวลการสอนตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีพุทธศักราช 2524 เลือกเนื้อหาเกี่ยวกับการละเล่นพื้นเมือง ศึกษาแผนการสอนรายวิชา ท.051 ของหน่วยศึกษานิเทศก์เขต 3 เรื่อง การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในแผน
 - 1.2 เขียนบทโทรทัศน์ตามจุดมุ่งหมายจากแผนการสอนเฉพาะคำบรรยาย ให้ได้ความยาวประมาณ 30 นาที ให้ครูผู้สอนรายวิชา ท.051 และผู้เชี่ยวชาญเรื่อง การละเล่นพื้นเมืองตรวจเพื่อปรับปรุงแก้ไข
 - 1.3 นำบทโทรทัศน์ที่ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาแล้วมากำหนดลักษณะภาพที่จะเสนอ นำไปให้ผู้ผลิตรายการตรวจ เพื่อปรับปรุงแก้ไข
 - 1.4 นำบทโทรทัศน์ที่แก้ไขแล้วมาทดลองผลิตรายการโทรทัศน์ ให้ผู้สอนสอนแบบบรรยาย เพื่อทดสอบบทและข้อมการสอนของครู จนกระทั่งได้บทโทรทัศน์ที่สมบูรณ์ที่สุด
 - 1.5 ผลิตรายการจริง บันทึกเป็นเทปโทรทัศน์ระบบเทป 3/4 นิ้ว (U-MATIC) เพื่อทำเป็นเทปต้นแบบรายการ
 - 1.6 นำเทปต้นแบบรายการมาตัดต่อแทรกภาพให้ได้เทปโทรทัศน์การสอนทั้ง 2 แบบ ตามบทที่เขียนไว้ คือ
 - 1.6.1 รายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา
 - 1.6.2 รายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน
 - 1.7 นำเทปรายการทั้ง 2 แบบฉายให้ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญการละเล่นพื้นเมือง และอาจารย์ที่ปรึกษาฯ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและคุณภาพของสื่อ

1.8 นำเทปรายการโทรทัศน์ที่ผ่านความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว
ถ่าย (Transfer) เป็นเทประบบ VHS ไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนมหาวิทยาลัยราช
ภัฏศรีนครินทร์ นำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขเทปต้นแบบรายการระบบ 3/4 นิ้ว

1.9 นำเทปรายการต้นแบบที่ปรับปรุงแล้ว ถ่าย (Transfer)
ลงเทประบบ VHS เพื่อใช้ในการทดลองจริง

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

2.1 ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบทดสอบ การเขียนข้อทดสอบและการ
วิเคราะห์แบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ชวาล แพริศกุล (ชวาล
แพริศกุล 2508 : 110 - 283)

2.2 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรตามเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

2.3 เขียนข้อทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก ตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร
ในข้อ 2.2

2.4 นำข้อทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีนครินทร์ จำนวน 100 คน

2.5 นำข้อทดสอบมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจ
จำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซนต์ เปิดตารางสำเร็จของ จุง เทห์ ฟาน
(Fan. 1952 : 3 - 32) เพื่อเลือกข้อทดสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง
.20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปเอาไว้ใช้ในการทดลองจริง

2.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดย
ใช้วิธีของ คุเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) KR - 21 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ย
ของแบบทดสอบทั้ง 25 ข้อ เป็น 14.117 ความเที่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3.571
ค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.539 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเป็น 2.4246

การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังนี้

1. สุ่มเลือกกลุ่มทดลองเรียนจากรายการโทรทัศน์แต่ละแบบ โดยวิธีจับฉลาก ปรากฏว่า กลุ่มทดลอง 1 เรียนจากรายการโทรทัศน์ การสอนที่เสนอภาพ ผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพประกอบเสียงผู้สอน
2. การส่งโทรทัศน์เพื่อการทดลอง ใช้ส่งแบบโทรทัศน์วงจรมปิด
3. จัดเตรียมห้องสำหรับดูรายการโทรทัศน์การสอน 2 ห้อง ให้มีเครื่องรับโทรทัศน์สี จอภาพไม่น้อยกว่า 20 นิ้ว ห้องละ 1 เครื่อง ต่อเชื่อมกับเครื่องเล่นเทปโทรทัศน์แบบ VHS เครื่องต่อเครื่อง จากห้องควบคุม (Control room)
4. เวลาที่ใช้ในการทดลองแต่ละกลุ่มเท่ากัน คือ กลุ่มละ 30 นาที
5. เปิดเทปโทรทัศน์ให้กลุ่มทดลองเรียนในเวลาเดียวกัน เมื่อจบรายการแล้วให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจ โดยให้เวลาทำแบบทดสอบ 25 นาที
6. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน ข้อใดตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน
7. รวบรวมข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ เพื่อสรุปผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean)
2. หาค่าความแปรปรวน (Variance)

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) คำนวณจากสูตร KR - 21 ของ คูเคอร์ ริงาร์คสัน
4. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มใช้ t-test
แบบ test of independent

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเรียนจากรายการโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจบแล้วผู้วิจัยได้นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐานและผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	t
กลุ่มทดลอง 1	30	14.733	5.996	2.271*
กลุ่มทดลอง 2	30	13.500	2.850	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 แสดงว่าผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ การเรียนจากรายการโทรทัศน์ การสอนที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา ทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าการเรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพปรากฏบนจอในรูปแบบที่ต่างกัน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพปรากฏบนจอในรูปแบบที่ต่างกันแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนวรนารีเฉลิม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 โดยวิธีสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

2.1 รายการโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 แบบ คือ

2.1.1 รายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา

2.1.2 รายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน ความยาวของรายการโทรทัศน์ทั้ง 2 แบบเท่ากันคือ 30 นาที

2.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ซึ่งเรียนจากรายการโทรทัศน์ตามข้อ 2.1 จำนวน 25 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก

3. คำเป็นการทดลอง โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ ให้กลุ่มทดลอง 1 เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา และให้กลุ่มทดลอง 2 เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน การทดลองใช้เวลากลุ่มละ 30 นาที หลังจากนั้นให้ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที ให้เวลากลุ่มละ 25 นาที แล้วนำผลการทดสอบมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล กระทำโดยนำข้อมูลที่ได้ออกมาคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน แล้ววิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ t-test แบบ test of independent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า การเรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าการเรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ การเรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าการเรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผลการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาสูงกว่า สอดคล้องกับคำกล่าวของ สังกัด อุทยานันท์ (สังัด อุทยานันท์ 2525 : 69) ที่ว่า กิจกรรมที่มีการควบคุมตรวจสอบจะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น มีความสนใจและเอาใจจดจ่อต่อการเรียนมากขึ้น และชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2525 : 12) ที่กล่าวว่า การเรียนโดยผู้สอนบรรยายตลอดทำให้หน้าเบื่อหน่าย เทปโทรทัศน์สามารถสอดแทรกภาพประกอบเป็นภาพนิ่ง ภาพยนตร์ได้ ทำให้การเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาคุ้นเคยกับการเรียนจากครูผู้สอนในชั้นเรียนปกติ เมื่อได้เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่มีครูผู้สอนปรากฏบนจอโทรทัศน์ผสมกับการแทรกสื่ออื่น ทำให้ผู้เรียนคล้อยสภาพแวดล้อมเดิมที่เป็นการเรียนการสอนตามปกติ อีกทั้งการสอนทางโทรทัศน์ผู้สอนได้เตรียมการอย่างดี ภาพ เสียง และสื่อที่ปรากฏจึงเป็นธรรมชาติ ทำให้ผู้เรียนศรัทธาในผู้สอนและบทเรียน อีกทั้งเทคนิคบางประการในการผลิตรายการโทรทัศน์ เช่น การตัดภาพที่ฉับไว การซ่อนคำบรรยาย เป็นต้น ทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของ หินิต วันโธ (หินิต วันโธ 2520 : 9) ที่ว่า เทคนิคบางประการในการผลิตรายการโทรทัศน์การสอนนั้นมีผลต่อบทเรียนมาก และด้วยเหตุผลเดียวกันรายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอนตลอดรายการนั้นเป็นของใหม่ และแปลกสำหรับนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจภาพและเทคนิคบางประการในการนำเสนอภาพมากกว่าเนื้อหาสาระ และเสียงบรรยายของผู้สอน สอดคล้องกับความเห็นของเป็รื่อง กุมุท (เป็รื่อง กุมุท 2525 : 21) ที่ว่า การเห็นและการได้ยินในสิ่งที่ถูกต้องในปริมาณที่พอดีย่อมนำไปสู่การเรียนรู้อย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ในการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาลงไปนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะผลิตรายการที่ใช้ผู้สอนเป็นแกน โดยใช้ตัดต่อแทรกภาพสื่อประกอบ ในปริมาณที่พอเหมาะพอควรเพื่อประกอบการอธิบายเท่านั้น ไม่ควรผลิตรายการที่ใช้ครูบรรยายตลอด หรือแทรกภาพประกอบคำบรรยายตลอดรายการ
2. จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดความนึกคิดว่า จะนำผลการวิจัยให้คลุมไปถึง การสำรวจความชอบของนักเรียนเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์แบบต่าง ๆ ด้วย
3. ควรวิจัยรูปแบบของรายการโทรทัศน์ การสอนในลักษณะเดียวกันนี้กับ เนื้อหาวิชาอื่น เช่น วิทยาศาสตร์ เนื้อหาที่มีการทดลอง หรือสาธิตประกอบเป็นต้น
4. ควรวิจัยรูปแบบของรายการโทรทัศน์ การสอนลักษณะนี้กับกลุ่มประชากรอื่น เช่น ในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กอ สวัสดิพิธานิชย์ และเมืองชัย ทาเจริญศักดิ์ "เศรษฐกิจการศึกษา" ชุมนุมทางวิชาการ หน้า 7 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2510
- คณะนิติบัญญัติเทคโนโลยีทางการศึกษา 2525 เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 209 หน้า อัดสำเนา
- คณิ่ง กายสอน. การศึกษาผลการรับรู้ความหมายของผู้ชมรายการโทรทัศน์ที่ใช้การตัดต่อแบบต่าง ๆ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 73 หน้า อัดสำเนา
- ครรรชิต อัดถาวร การผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา สหมิตรการพิมพ์ 2515, 65 หน้า
- ครรรชิต อัดถาวร และชูชาติ ศุภมันตา "ประโยชน์ของโทรทัศน์ในด้านการศึกษา" ใน นิตยสารสารคดีศึกษา สหมิตรการพิมพ์ 2515, 47 หน้า
- ชม ภูมิภาค เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา ประสานมิตร 2524, 388 หน้า
- _____ "โทรทัศน์กับการศึกษาตลอดชีพ" สารเทคโนโลยีทางการศึกษาฉบับที่ 2 หน้า 50 ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2515
- ชวาล แพร์ตกุล เทคนิคการวัดผล วิชาพานิช 2508, 452 หน้า
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ "ประโยชน์และปัญหาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา" ใน บทบาทและแนวโน้มของเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการศึกษาและพัฒนาประเทศ กองทุนการศึกษาเสริมมูลนิธิสวิตา 2525, 27 หน้า
- คูสิต วิชัยดิษฐ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคโนโลยีโทรทัศน์กับการสอนจริง และการใช้ภาพยนตร์คล้าย ประกอบการสอนแบบธรรมชาติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 120 หน้า อัดสำเนา

- นิวัติ กองเพียร "เทคนิคการผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษา" ใน บทบาทและแนวโน้มของเทคโนโลยีเทปโทรทัศน์ในการศึกษาและพัฒนาประเทศ กองทุนการศึกษาเสริมมูลนิธิสวิตา 2525, 27 หน้า
- บุญชู ใจชื้อกุล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปัจจุบันพยาบาลของนักเรียนนายสิบเหล่าแพทย์ทหารบกที่เรียนจากการสื่อกด้วยเทปโทรทัศน์โดยวิธีทบทวนแบบต่าง ๆ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 99 หน้า อิศำเนา
- ปิยะชาติ แสงอรุณ การสร้างวัสดุกราฟิกประกอบรายการโทรทัศน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 114 หน้า อิศำเนา
- ประณีต โรหิตोตปการ การใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ในชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 189 หน้า อิศำเนา
- ปราโมทย์ เตชะดีลลภ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีเรียนด้วยตนเองจากเทปโทรทัศน์ สไลด์เทปและการเรียนในชั้นปรกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 82 หน้า อิศำเนา
- เป็รื่อง กุมุท การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 141 หน้า อิศำเนา
- "เทคนิคการผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษา" บทบาทและแนวโน้มของเทคโนโลยีเทปโทรทัศน์ในการศึกษาและพัฒนาประเทศ กองทุนการศึกษาเสริมมูลนิธิสวิตา 2525, 27 หน้า

- เป็รื่อง กุมท และครรรชิต อัดถากกร การใช้โทรทัศน์ในห้องเรียน สหมิตรการพิมพ์
2515, 55 หน้า
- พินิต วัฒน การผลิตรายการโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2520, 70 หน้า อัดสำเนา
- พิมพ์ใจ สุวรรณรัฐ การใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นประถม
ศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเทศบาลนครกรุงเทพ ปีการศึกษา 2510
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2511,
199 หน้า อัดสำเนา
- วณี รัตนวงศ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยครู
โดยใช้วีดิโอเทปกับการสอนโดยไม่ใช้วีดิโอเทป วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2514, 130 หน้า อัดสำเนา
- สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์ การเรียนรู้และการสื่อความหมาย โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์
หญิงปากเกร็ด 2519, 43 หน้า
- สงค์ อุทรานันท์ การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ม.ป.ท. 2525,
108 หน้า
- สำนวน มณีเรื่อ การสำรวจการใช้โทรทัศน์การสอนวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 153 หน้า
อัดสำเนา
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช 2525, 365 หน้า
- สุชาติ โพธิวิทย์ การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยการสอนแบบบรรยายแล้วใช้
ภาพยนตร์ข่าวดำประกอบการสอนโดยใช้โทรทัศน์วงจรปิดสำหรับการสอนวิชา
วิทยาศาสตร์ทั่วไประดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 154 หน้า อัดสำเนา

โอบาส ศรีสะอาด การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

โดยวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516,
125 หน้า อัดสำเนา

Bryan, E.F. "A Comparative Study in the Teaching of High School Chemistry and Physics," A.V. Communication Review. 10 : 74 - 75, January, 1962.

Burke, Richard C. Instructional Television. Indiana University press Bloomington 1971. 145 p.

Carner, Richard L. "An Evaluation of Teaching Reading to Elementary Pupils through Closed - Circuit TV," Dissertation Abstracts International. 23 : 160, 1962.

Garry, R.J. "Report of Research on the Integration of Science Teaching by Television in the Elementary School Program," A.V. Communication Review. 9 : 22 - 23, September, 1961.

Gropper, G.L., & Lumsdaine, A.A. An Experimental Comparison of a Conventional TV lesson with a Programmed TV lesson Requiring Active Student Response. American Institutes for Research 1961. (a) 326 p.

An Experimental Evaluation of the Contribution of Sequencing, Pretesting, and Active Student Response to the Effectiveness of "Programmed" TV Instruction. American Institutes for Research 1961. (b) 160 p.

Experiments on Active Student Response to Televised Instruction : An Interim Report. American Institutes for Research, 1960. 116 p.

Hayman, J.L. Jr. Abstracts of Research on Instructional Television and Film : An Annotated Bibliography. Stanford University, 1964. 315 p.

Holmes, Pressley D., Jr. A.V. Communication Review. 8 : 54, July - August, 1960.

Johnson, F.C. "Feedback in Instructional Television," Journal of Communication. 10 : 140 - 146, October, 1960.

- Kelly, Fred C. "Evaluation Report on First Year Using Educational Television 1959 - 60. Des Moines and Pold Corntry School," Audio-Visual Communication Review. 8 : 314, 1960.
- Koenig, Allen E. and Hill, Ruane B. "The Farther Vision," The University of Wisconsin Press. Wisconsin 1967. 311 p.
- Kumata, H. The Impact of Educational Television. Illinois, University of Illinois Press, 1960. p. 176 - 192.
- Millerson, Gerald. The Technique of Television Production, 7th. ed., Suffolk Richard Clay (The Chaucer Press), Ltd., 1974. 440 p.
- Schramm, Willour, Lyle, Jack and Parker, Edwin B. Television in the Lives of Our Children. Stanford University Press, California 1962. 324 p.
- Schramm, W.S. and Oberholtzer, K.E. The Context of Instructional Television : Summary Report of Research Finding, the Denver - Standford Project. Denver Public School and Stanford University, June, 1964. 296 p.
- Schwarzwalder, John C. "An Investigation of the Relative Effectiveness of Certain Specific TV. Techniques on Learning," Audio - Visual Communication Review. 9 : A - 29, 1961.
- The Fund for the Advancement of Education "The National Program in the Public School," Audio - Visual Communication Review. 9 : 159, May - June, 1960.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
คำสถิติของการวิเคราะห์แบบทดสอบ

ตาราง 2 แสดงค่า P_H, P_L, p และ r ที่ได้จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การเรียนรู้
เรื่อง การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้

ν 10	P_H	P_L	p	r
1	.81	.48	.65	.36
2	.85	.29	.50	.57
3	.81	.44	.63	.40
4	.74	.55	.65	.21
5	.59	.29	.44	.31
6	.74	.55	.65	.21
7	.77	.55	.66	.25
8	.77	.48	.63	.31
9	.85	.55	.71	.35
10	.66	.37	.52	.29
11	.81	.48	.65	.36
12	.66	.40	.54	.28
13	.70	.29	.49	.41
14	.81	.51	.67	.33
15	.62	.25	.43	.38
16	.74	.25	.49	.49
17	.55	.33	.44	.23
18	.62	.20	.40	.44
19	.48	.20	.33	.31
20	.81	.48	.65	.36

ν 10	P_H	P_L	p	r
21	.85	.37	.62	.50
22	.83	.43	.70	.46
23	.74	.48	.61	.28
24	.70	.33	.52	.37
25	.66	.20	.42	.47

ตาราง 3 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่อง การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้

N	\bar{X}	S	r_{ct}	SE _{meas.}
25	14.117	3.571	0.539	2.4246

ภาคผนวก ข.
แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
เรื่อง การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้

แบบทดสอบ

เรื่อง การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้

ส่วนหนึ่งของวิชาไทย 051

จำนวนข้อสอบ 25 ข้อ

เวลา 25 นาที

คำสั่ง หลังจากนักเรียนได้ชมวิดีโอเพลงเรื่อง "การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้" ผ่านไปแล้ว จงตอบคำถาม
ต่อไปนี้ โดยในแต่ละคำถามให้เลือก ตรงคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

<p>1. ลักษณะเด่นของคนที่ได้บรรเลงประกอบการ
ละเล่นพื้นเมืองภาคใต้มีชื่ออย่างไร</p> <p>ก. กลองขมชั้น
ข. กระซับ เรา้ใจ
ค. โนบวาล กระจับปี่
ง. เนียบรำ เรือย ๆ</p> <p>2. คนที่ขึ้นตีที่บรรเลงประกอบการขับร้องกลอน
แล้วทำให้เสียงขับร้องไพเราะชวนฟังยิ่งขึ้น</p> <p>ก. พิณ
ข. ฉิ่ง
ค. กลอง
ง. โดม</p> <p>3. การละเล่นชนิดใดแพร่หลายมากแถวจังหวัด
ทางฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้</p> <p>ก. โนรา
ข. ลีเกป่า
ค. หนังตะลุง
ง. เพลงบอก</p> | <p>4. การละเล่นชนิดใดสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์
ระหว่างคนต่างวัฒนธรรมได้ชัดเจนที่สุด</p> <p>ก. โนรา
ข. ลีเกป่า
ค. หนังตะลุง
ง. เพลงบอก</p> <p>5. การละเล่นชนิดใดที่ผู้เล่นไม่คงแต่งตัวปรากฏ
ต่อหน้าผู้ชม</p> <p>ก. โนรา
ข. ลีเกป่า
ค. หนังตะลุง
ง. เพลงบอก</p> <p>6. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของการละเล่นพื้นเมือง</p> <p>ก. สะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้าน
ข. ผู้เล่นมีอิสระในการแสดงออก
ค. มีความประณีตได้แบบแผนลงตัว
ง. มีความเรียบง่ายตรงไปตรงมา</p> |
|---|--|

7. คนที่ชื่นชมใ้เฉพาะโนราเท่านั้น

- ก. หีบ
- ข. กรับ
- ค. แตร
- ง. โหม่ง

8. เพลงบอกสมัยก่อนนิยมเล่นเื่องในเทศกาลใด

- ก. ทอดกฐิน
- ข. วันสารท
- ค. วันสงกรานต์
- ง. วันออกพรรษา

9. จากตำนานพื้นเมืองน่าจะสันนิษฐานว่า "โนรา" มีถิ่นกำเนิดมาจากจังหวัดใด

- ก. ตรัง
- ข. นนทบุรี
- ค. สงขลา
- ง. นครศรีธรรมราช

10. โนราที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับละครชนิดใดมากที่สุด

- ก. ละครใน
- ข. ละครนอก
- ค. ละครชาตรี
- ง. ละครตีก๋อ

11. ที่ว่าโนราเกี่ยวข้องกับเจ้าเมืองหนึ่งในสมัยโบราณ นอกจากปรากฏหลักฐานในตำนานโนราแล้วสามารถสังเกตได้จากสิ่งใดได้อีก

- ก. ทหาร
- ข. บทกลอน
- ค. ภาษาที่ใช้
- ง. เครื่องแต่งตัว

12. ข้อใดสะท้อนความเชื่อของชาวบ้านที่ว่ากิลปินสามารถติดต่อกับภูตผีปีศาจได้

- ก. พิธีกรรม
- ข. การเปิดโรง
- ค. การนับถือครูหมอของกิลปิน
- ง. การใช้คาถาอาคมของกิลปิน

13. การแสดงโนราหรือหนังตะลุงแถบนี้มีผลต่อบุคคลในค่านิด

- ก. จิตใจ
- ข. สังคม
- ค. สติปัญญา
- ง. ร่างกาย

14. การเล่นหนังตะลุงมีส่วนช่วยสนับสนุนศิลปะสาขาใดเด่นที่สุด

- ก. ดนตรี
- ข. ทัศนกรรม
- ค. วรรณกรรม
- ง. การละเล่นพื้นบ้าน

15. การละเล่นชนิดใดใช้แต่ดนตรีกำกับจังหวะ

- ก. โนรา
- ข. ลิเกป่า
- ค. หนังตะลุง
- ง. เพลงบอก

16. ความดีเด่นของเพลงบอกอยู่ที่ใด

- ก. เสียง
- ข. กลอน
- ค. จังหวะ
- ง. ท่วงทำนองการขับร้อง

17. ข้อใดแสดงถึงความคล้ายคลึงระหว่างดิเกปา กับลีเกของภาคกลาง

- ก. คนกรี่
- ข. ลีลากลอน
- ค. เรื่องที่แสดง
- ง. การออกแขกแดง

18. การไหว้ครูของศิลปินก่อนลงมือแสดงสะท้อนให้เห็นคุณธรรมในเรื่องใด

- ก. จริยธรรม
- ข. ปัญญาธรรม
- ค. การวาทธรรม
- ง. สามัคคีธรรม

19. ศิลปินสมัยก่อน นอกจากแสดงเพื่อความบันเทิงแก่ผู้ชมแล้วมักจะให้อะไรแก่ผู้ชมอีกบ้าง

- ก. อบรมจริยธรรม
- ข. ปลูกฝังความกตัญญูคุณ
- ค. เป็นปากเสียงแทนชาวบ้าน
- ง. ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

20. การละเล่นพื้นเมืองมีความสำคัญต่อการดำรงสังคมอย่างไร

- ก. การละเล่นพื้นเมืองบ่งบอกนิสัยของคนในสังคม
- ข. การละเล่นพื้นเมืองสะท้อนความเป็นไปของสังคม
- ค. การละเล่นพื้นเมืองให้ความสุขความบันเทิงใจแก่ทุกคน
- ง. การละเล่นพื้นเมืองสร้างความรู้สึกร่วมกันของคนในสังคม

21. ตัวละครในการละเล่นพื้นเมืองใช้ภาษาต่างกันอย่างไร

- ก. ใช้ภาษาถิ่น
- ข. ใช้ถ้อยคำตามฐานะทางสังคม
- ค. ใช้ภาษาคามอุปนิสัยของตัวละคร
- ง. ตัวเอกใช้ภาษากลาง ตัวโง่สามัญใช้ภาษาถิ่น

22. กลอนชาวบ้านมีลักษณะเด่นอย่างไร

- ก. ไม่ใช่ศัพท์แสดง
- ข. ใช้สำเนียงภาษาถิ่น
- ค. ไม่คำนึงถึงฉันทลักษณ์
- ง. เรียบง่ายตรงไปตรงมา

23. อิทธิพลของภาษาไทยกลางที่มีต่อภาษาถิ่นปรากฏเด่นชัดที่สุดในการละเล่นพื้นเมืองคือ

- ก. การใช้คำ
- ข. ลีลากลอน
- ค. การขับร้อง
- ง. บทสนทนาของตัวละคร

24. การละเล่นพื้นเมืองทั้ง 4 ชนิด คือ หนึ่งตะลุง โนรา อีเกปา และเพลงบอก สะท้อนให้เห็นนิสัยของชาวบ้านภาคใต้วางเป็นกนอย่างไร

- ก. ขริบเตสง่า
- ข. เรือยเรือย ไม่มีสาระ
- ค. ประณีต ละเมียดละไม
- ง. แข็งกร้าว เอาจริงเอาจัง

25. เราสามารถสังเกตความเป็นไปของสังคมได้จากการละเล่นพื้นเมืองในแง่ใดได้เด่นชัดที่สุด

- ก. การรำ
- ข. บทกลอน
- ค. พิธีกรรม
- ง. การแสดงเรื่อง

ภาคผนวก ก.
บทโทรทัศน์
เรื่อง การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้

บทโทรทัศน์เรื่อง "การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้"

อุดม หนูทอง เรื่อง

กรีน มณีโชติ ภาพ

ความยาว 30 นาที

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ผู้สอน	<p>แผ่นต้น ท.051</p> <p>ภาษากับวัฒนธรรม</p>	<p>สวัสดิ์คณะนักเรียนทุกคน วิชาไทย 051 ภาษากับวัฒนธรรม มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาที่มีต่อวัฒนธรรมและความสำคัญของวัฒนธรรมในการดำรงสังคมไทยและความเจริญพัฒนาของประเทศชาติ</p>
<p>แผ่นต้นภาษากับการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้</p>		<p>ในหน่วยนี้ครูจะชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาที่ใช้ในการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้</p>
ผู้สอน		<p>ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ลักษณะเฉพาะและคุณค่าของการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้</p>
<p>ภาพนิ่ง หนึ่งทะลุ รอนเง็ง</p> <p>ลิเกป่า โสรา กาทลอ โตะกริม มะโย่ง</p>		<p>การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ทั้งของชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชนกลุ่มน้อย อันได้แก่ชาวเลและพวกเงาะซาไก รวมกันแล้วมีไม่น้อยกว่า 25 ชนิด แต่ในที่นี้ครูจะเลือกเอาการละเล่นเพียง 4 ชนิด ซึ่งรู้จักกันแพร่หลายในภาคใต้เป็นตัวแทน เพื่อชี้ให้นักเรียนเห็นสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้นคือ</p>
<p>ภาพนิ่ง หนึ่งทะลุ ซอนแคปตัน</p> <p>"หนึ่งทะลุ"</p>		<p>หนึ่งทะลุ</p>
<p>ภาพนิ่ง โนรา ซอนแคปตัน</p> <p>"โนรา"</p>		<p>โนรา</p>

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ภาพนิ่งดิเกปา	ชอนแกปซัน	ดิเกปา
ภาพนิ่ง เพลงบอก	ชอนแกปซัน	และ เพลงบอก
ผู้สอน	วิถีโอเทปโนรา	แต่ก่อนจะชี้ให้เห็นสาระสำคัญดังกล่าว ครูขอแนะนำการละเล่นแต่ละอย่างให้นักเรียนรู้จักก่อนพอสังเขปดังนี้
วิถีโอเทปโนรา	ชอนแกปซัน	โนรา เป็นละครชาวมานที่รู้จักแพร่หลายที่สุด และไม่เฉพาะชาวภาคใต้เท่านั้นแต่ยังเป็นที่รู้จักของชาวไทยภาคอื่นและชาวมาเลเซียด้วย โนราเข้ามาแต่โบราณกาลจากหลักฐานคำไหว้ครู ทำนันทน์เมือง และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีอื่น ๆ
ผู้สอน	แผนที่ภาคใต้ ชี้ตำแหน่งจังหวัด พัทลุง	ทำให้สันนิษฐานกันว่า โนราคงจะเกิดขึ้นทางเมืองพัทลุง โบราณ แถว ๆ ชุมชนโบราณบางแก้ว อำเภอเขาชัยสนในปัจจุบัน นับเวลาได้เกือบตีแปดแล้วเป็นอย่างน้อย เริ่มแรกคงแพร่หลายอยู่ในถิ่นแถบรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา ต่อมาจึงกระจายกว้างออกและได้รับความนิยมทั้งภาคใต้ นอกจากนี้ในแวดวงของนักละครไทยยังเชื่อกันว่า โนราเป็นต้นตอของละครของภาคกลางอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งละครชาตรีและละครนอก
ภาพนิ่งโนราสมัย ร.5		สมัยก่อนโนราเป็นชายล้วน คณะหนึ่งมีประมาณ 10 คน แต่ปัจจุบันมีผู้หญิงและผู้ชายจำนวนพอ ๆ กับ ... ในคณะก็มากขึ้น บางคณะมีถึง 30 คน คนตรี มี ทับ หรือ โทน โหม่ง ฉิ่ง กลอง มี และตระ

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
	ภาพนิ่ง ทัม, โทมัส, ดิง, กอดอง, เปี และแกระ โรงโนรา, เครื่องลูกมัด แล่งทัวโนรา	โรงโนราเคิมไปยกพื้น ปัจจุบันยกพื้นสูง เครื่องแต่งกายคล้ายเครื่องทรงกษัตริย์โบราณ ตามตำนานว่า ครูต้นหรือครูดั้งเดิมของโนราเป็นลูกหลานของเจ้าเมืองพัทลุง เครื่องแต่งทัวเป็นเครื่องทรงที่เจ้าเมืองประทานให้ มีลักษณะพิเศษคือ ร้อยด้วยลูกมัด เรียกว่า "เครื่องลูกมัด" ในการแสดงสมัยก่อนเน้นการรำและขับร้องกลอน แลสมัยหลังนิยมเล่นเวเน่เรื่องอย่างละคร
	วิดีโอเทปโนราเห็นเล่นดนตรี และ โนราร้องขับบท	เฟคอิน เสียงดนตรีโนราและการร้องขับบท เฟคเอาท์
ผู้สอน		โนราเล่นได้ทุกงานตั้งแต่งานบุญ งานกุศล การประชัน เล่นสนุกทั่ว ๆ ไป จนกระทั่งเล่นแกลม ซึ่งต้องประกอบพิธีถึง 3 วัน 3 คืน
	วิดีโอเทปหนังตะลุง <u>ซอนแปงฮัน</u> "หนังตะลุง"	การละเล่นประเภทต่อไปคือ หนังตะลุง หนังตะลุงเป็นละครที่ใช้วิธีเล่นเงาบนจอผ้าขาว ใช้รูปหนังสำหรับเชิดขับเป็นการละเล่นที่เก่าแก่มากอย่างหนึ่ง
ผู้สอน		เชื่อกันว่าเราได้แบบอย่างจากชวา แกรูปหนังของเรา กับของเขาไม่เหมือนกัน แต่มองกันว่า หนังตะลุงเป็นของเราเองเกิดขึ้นแถวเมืองพัทลุง ผู้เล่นหนังเรียกกันว่า "นายหนัง" สมัยก่อนใช้ผู้เล่น 2-3 คน แต่ปัจจุบันเล่นคนเดียว รับหน้าที่ทั้ง เชิดรูป ขับกลอน ตากย์และเจรจา ลูกคู่มี 5-6 คน ฆนตรีมี

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
	ภาพนิ่ง ทัม, โทมัส, ปี, กลองตุ๊ก, ฉิ่ง โรงหนังเห็นหน้าจอ	ทัมหรือโทม โทมัส ปี กลองตุ๊ก ฉิ่ง โรงยกพื้นสูงกว่าศีรษะเล็กน้อย ฝั่งจอข่าว ไซไฟส่อง คานใน
	วิดีโอเทปหนังตะลุงเห็นหน้าจอ คนเชิด และดูถูกเล่นดนตรีทั้งคณะ	เฟคอิน เสียงหนังตะลุง เฟคเอาท์
ผู้สอน		หนังตะลุงแสดงเป็นเรื่อง สมัยก่อนนิยมเล่นเรื่องรามเกียรติ์ ต่อมาเล่นเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ เรื่องจากวรรณคดี แล้วพัฒนา มาเป็นนิยายสมัยใหม่
	วิดีโอเทปลิเกป่า ชอนแปน "ลิเกป่า"	การเล่นประเภทออกไปถือลิเกป่า ลิเกป่าเป็นละคร ชาวบ้านที่ได้รับการนิยมมากในสมัยก่อน ทั้งในหมู่ชาวไทย พุทธและไทยมุสลิม โดยเฉพาะแถวจังหวัดศรีสะเกษ ราชบุรี พังงา ภูเก็ต พัทลุง และสตูล
ผู้สอน		แก่ปัจจุบันไม่ค่อยนิยม บางท้องถิ่นหาดูไม่ได้อีกแล้ว ลิเกป่า บางท้องถิ่นเรียกว่า "ลิเกรามะนา" บาง "แขกแดง" บาง และ "ลิเกบก" บาง ลิเกป่าคณะหนึ่ง ๆ มี 10 - 15 คน
ภาพนิ่ง	รามะนา, ปี่ชวา, โหม่ง ฉิ่ง	ดนตรีมี รามะนา ปี่ชวา โหม่ง และฉิ่ง

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ผู้สอน	วิดีโอเทปลิเกเก่า ตอน คนตรีและการขับร้อง บทของแขกแดง ยานฮี เสนา	ลำดับการแสดงเริ่มจากโขนโรง ไทวักครู ตอนเรื่องตาม ธรรมเนียม ซึ่งเรียกว่า "เล่นเรื่องแขกแดง" ก็ออก แขกแดง ขึ้นไปลาเจ้าเมือง แล้วสายหาฮีซึ่งเป็นภรรยา เดินทางกลับเมือง จากนั้นจะเล่นเรื่องประเภทนิยาย จักร ๆ วงศ์ ๆ
	วิดีโอเทปลิเกเก่า ตอนแขกแดง ยานฮี เสนา ร้องบทโต้ตอบกัน	<p>การ เล่นลิเกเก่าที่นับว่าน่าสนใจก็คือ การ เล่นเรื่องแขกแดง ตัวแขกแดงเป็นแขกอินเดียหรือไมก็เป็นแขกอาหรับ ภรรยาที่ ชื่อยานฮีเป็นหญิงไทยมุสลิม ส่วนตัวเสนาเป็นไทยพุทธ นับว่า นำคนต่างวัฒนธรรม มาสัมพันธ์กันได้ที่น่าสนใจ อีก อย่างหนึ่งคือ ทำนองกลอนจะคล้ายเพลงไทยเดิม แต่สำเนียง ร้องแปร่ง ๆ แบบสำเนียงถิ่นใต้บนภาษาไทยกลาง</p> <p>เฟดอิน เสียงลิเกเก่า</p> <p>เฟดเอาท์</p>
ผู้สอน		ที่นักเรียนได้ชมไปแล้วนั้นเป็นการร้องบทโต้ตอบกันของ แขกแดง ยานฮี เสนา การละเล่นประเภทต่อไปคือ เพลงบอก
วิดีโอเทปเพลงบอก <u>ซอณแคปรัก</u> "เพลงบอก"		เพลงบอก เป็นเพลงพื้นเมืองที่ชาวภาคใต้รู้จักดี ใช้ แนวเพลง 1 คน ถูกคู่ 2 - 4 คน คนตรีมีฉิ่งเพียงคู่เดียว ร้องเล่นได้ทุกงาน

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ผู้สอน	วิดีโอเพลงบอก ซอแนแปง เพลงบอก	แต่ที่ถือเป็นเทศกาลสำหรับการเล่นเพลงบอกจริง ๆ คือ เทศกาลสงกรานต์ ซึ่งขณะเพลงบอกจะร้องบอกสงกรานต์ไป ตามบ้านตามบ้านในยามค่ำคืน การโตเพลงบอกหรือประชัน เพลงบอกก็สนุกสนามาก เพราะจะได้เห็นไหวพริบปฏิภาณ การร้องตอบโต้ คอจดจนภูมิรู้ของแม่เพลง
วิดีโอเพลงการเล่นเพลงบอก สงกรานต์		เฟดลิน เสียงเพลงบอก เฟดเอาท์
ผู้สอน		ที่นักเรียนได้ชมไปแล้วนั้นคือการ เล่นเพลงบอก ปัจจุบัน เพลงบอกที่ร้องในเทศกาลสงกรานต์ ร้องประชันเพื่อความ นิยมลงไปมาก ที่คงอยู่และเห็นทั่ว ๆ ไปจะเป็นการขับร้อง บอกชาวกราวงานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวัดและ งานบุญงานกุศล
ผู้สอน ถอดควยแปง "ลักษณะรวม ของการละเล่น พื้นเมืองภาคใต้"	แปงขึ้น *ลักษณะ รวมของการละเล่น พื้นเมืองภาคใต้	นักเรียนได้รู้จักการละเล่นที่สำคัญของภาคใต้มาพอสมควร แล้ว จากการละเล่นดังกล่าว นักเรียนจะสังเกตเห็นสาระ สำคัญหลายประการ ประการแรก คือ ลักษณะรวมของการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ ซึ่งเราจะเห็น ได้ดังนี้
ผู้สอน ถอดควย แปงขึ้น 1. ไม่ ทราบผู้เป็น สนคิด	แปงขึ้น 1. ไม่ทราบผู้เป็น สนคิด	1. ไม่ทราบผู้เป็นต้นคิดและเวลาที่กำเนิดที่แน่ชัด รู้จักกันแต่ ว่าเป็นของเก่าที่จดจำสืบทอดต่อ ๆ กัน การสืบทอดก็ไม่มีแบบ แผนอาศัยใจรักและความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ผู้สอน ทอดขวัญ แคปชั่น 2 เป็นการ ละเล่นของชาวมาน	แคปชั่น 2. เป็นการละเล่น ของชาวมาน	2. เป็นการละเล่นที่เป็นของชาวมาน ชาวมานเป็นผู้เล่น เล่นให้ชาวมานชม ไม่ก่อกวนเป้าหมายเพื่อชาวเมือง ผู้ที่ จะขายซึ่งมีค่าในการละเล่นเหล่านี้ก็คือชาวมาน
ผู้สอน ทอดขวัญ แคปชั่น 3. ไรคนศรี พื้นเมือง	แคปชั่น 3. ไรคนศรีพื้นเมือง	3. คนศรีที่ใช่เป็นคนศรีพื้นเมือง อย่างการละเล่นทั้ง 4 ชนิดที่กล่าวมา ไรคนศรีพื้นเมืองทั้งสิ้น ไคเก้ ทับหรือโพน โหม่ง กลอง เป็ แทะระ ฉิ่ง รำมะนา และการละเล่นอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน
ผู้สอน ทอดขวัญ แคปชั่น 4. มีความ เรียบง่าย	แคปชั่น 4. มีความเรียบง่าย	4. เนื่องจากการละเล่นพื้นเมืองเป็นของชาวมาน จึงมี ลักษณะเรียบง่าย ตรงไปตรงมา ไม่เน้นความประณีตมากนัก แคแนในกระทบความรู้สึกและ อารมณ์ คนศรีก็ไม่เน้นทำนองเพลง แคแนจังหวะ ซึ่งเป็น แบบชาวมานแท้ การเน้นจังหวะทำให้คนศรีพื้นเมืองภาคใต้ มีลีลาแข็งกร้าว ลอนข้างกระด้าง แคเอาจริงเอาจัง
ผู้สอน ทอดขวัญ แคปชั่น 5. ชับร้อง และแสดงออกโดยใช้ ภาษาถิ่น	แคปชั่น 5. ชับร้องและ แสดงออกใช้ภาษาถิ่น	5. การละเล่นทุกชนิดใช้ภาษาถิ่น ไม่วาจะเป็นการขับร้อง หรือเจรจามีภาษาไทยกลางปนบ้างก็เฉพาะ บทบรรยาย และบทสนทนาของตัวละคร สำคัญเท่านั้น
	แคปชั่น โนรา วิดีโอเทปโนรา	เฟคฉิม โนรา เฟคเอาท์
	แคปชั่นหนังตะลุง วิดีโอเทปหนังตะลุง	เฟคฉิม หนังตะลุง เฟคเอาท์

รายการ โทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการ โทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ผู้สอน	วิกิโอเพนหนังสือ	ที่นักเรียนได้ชมไปนั้นคือโนรา และหนังตะลุง ที่ใช้ภาษาถิ่นในการแสดงเรื่อง ลักษณะการใช้ภาษาเช่นนี้เป็นอิทธิพลของวัฒนธรรมภาษาไทยกลาง ซึ่งเรารับมาในช่วงหลัง ถ้าเป็นการละเล่นในสมัยก่อนแต่ ๆ จะใช้ภาษาถิ่นล้วน ๆ
ผู้สอน	เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างภาษาภาคกับการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้	ประการที่สอง จะพูดถึง "ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาภาคกับการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้"
ผู้สอน		จากการละเล่นทั้ง 4 ชนิด นักเรียนจะเห็นว่า การละเล่นมีทั้งการขับร้องและเจรจา นั่นคือ ผู้แสดงต้องสามารถใช้ภาษาในการแสดงได้อย่างดีจึงจะดึงดูดใจผู้ชมได้ สำหรับการละเล่นที่มีบทร้องบางบทตายตัว เช่น บทไหว้ครู เชิญครู ของโนรา บทแขกแดงของลิเกป่า และบทนั้น ๆ มีมาตั้งแต่โบราณ ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษาเก่าปะปนอยู่มาก บทร้องเหล่านี้จึงให้คุณค่าในการศึกษาภาษาอีกทางหนึ่ง เช่น บทโนรา ที่ว่า
ขารต	"ขานโอขานเอ ขานโตโนเนโนโน ขานมาชาตอง ท่านองเหมือนจัวชักโต"	"ขานโอขานเอ ขานให้โนเนโนโน ขานมาชาตอง ท่านองเหมือนจัวชักโต"
ชี้เเนนคำว่า	<u>ขาน</u> <u>โนเนโนโน</u> <u>ชา</u> <u>จัว</u>	บทนี้มีคำเก่าอยู่หลายคำ เช่น ขาน คือ ขับร้อง โนเนโนโน คือ เรื่อย ๆ ซ้ำ ๆ ชา คือบุชการขับร้องกลอน จัว คือ วัว

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ผู้สอน	วิดีโอเทปหนังตะลุง ตอนบทเจรจา	ในการ เล่นหรือแสดง เรื่อง ภาษาที่ใช้ต้องเป็นไปตามฐานะ ตัวละคร เจ้าเมืองกับเสนาในภาษาต่างกัน ภาษาต้องสอดคล้องกัน ฐานะ กาละ เทศะ ในส่วนนี้ทำให้เราเห็นวัฒนธรรม การใช้ภาษา เว้น ภาษาในหนังตะลุง ถ้าเจ้าเมืองเดินป่า ถือว่าประเพณีสป่า เป็นต้น
แคปชั่น ความไพเราะของภาษา		ประการที่สาม จะพูดถึงความไพเราะของการใช้ภาษาใน การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้
ผู้สอน		ครูจะให้เด็กเรียนฟังการขับร้องกลอนพอเป็นตัวอย่างสัก เล็กน้อยก่อน - แบบแรกคือ กลอนโนราห์ทำบท
วิดีโอเทปโนราห์ทำบท		เฟดอิน เสียงโนราห์ทำบท เฟดเอาท์
ผู้สอน	แคปชั่น ความไพเราะ ของภาษา	- แบบที่สอง กลอนเพลงบอก
วิดีโอเทป เพลงบอก		เฟดอิน กลอนเพลงบอก เฟดเอาท์
ผู้สอน	แคปชั่น ความไพเราะ ของภาษา	- แบบที่สาม กลอนลิเกป่า
วิดีโอเทปลิเกป่า		เฟดอิน การว่ากลอนลิเกป่า เฟดเอาท์

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ผู้สอน	วิดีโอเพื่อบุชมการ แสดง	เป็นใจคะ นักเรียนจะเห็นว่า กลอนทั้ง 3 แหม มีลีลาจังหวะ แตกต่างกัน นี่คือการงามที่ไม่เหมือนกัน และจะไพเราะเพียง ใดขึ้นอยู่กับศิลปินที่ลงมือในลีลากลอน เลือกคำได้ไพเราะ ให้อารมณ์ความรู้สึก และร้องออกมาได้ราบรื่นแนบเนียนเข้า กับกิริยาท่าทาง เรื่องความไพเราะนี้ ชาวบ้านที่ชมการละเล่น จะรู้ว่ากลอนใดดีไม่ดี ไพเราะหรือไม่ไพเราะ โดยอาศัยความ รู้สึกและประสบการณ์ที่เคยดูเคยชมศิลปะการละเล่นนั้น ๆ มากจนควย
แลกเปลี่ยน คุณค่าและภาพสะท้อนที่ปรากฏใน การละเล่นและวิดีโอเพื่อบุชมในอารมณ์ ต่าง ๆ		ประการที่สี่ จะพูดถึง "คุณค่าและภาพสะท้อนเกี่ยวกับ ชีวิตและสังคมที่ปรากฏในการละเล่น" คุณค่าที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ ความสนุกสนานหรือความบันเทิง ซึ่งผู้ชมจะได้รับโดยตรง
ผู้สอน		นอกจากนั้นศิลปิน เวลาแสดงจะนิยมสอดแทรกคำสอนลงไป ด้วย ผู้ชมจึงได้รับการปลูกฝังเรื่องเหล่านี้ไปด้วยในตัว ส่วนภาพสะท้อนอื่น ๆ เราจะเห็นได้มากมาย เช่น ค่านิยม ของสังคมภาคใต้
	วิดีโอเพื่อบุชมการไหว้ครูโนรา การออกฉานี่ของหนังตะลุง	เราจะเห็นการยกย่องครูจากการไหว้ครู เจริญครู เห็นการนับถือ ผีจากการแสดงโนรา ทั้งตะลุงเวลาประกอบพิธีกรรม เห็นการ เชื่อถือไสยศาสตร์จากการทำพิธีเบิกโรง เห็นความสัมพันธ์ ของบุคคลในสังคมจากรื่องราวที่แสดง เป็นต้น
ผู้สอน		จากที่กล่าวมาทั้งหมด นักเรียนจะมองเห็นสาระสำคัญของ การละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 4 ประการใหญ่ ๆ คือ

รายการโทรทัศน์ ปรากฏผู้สอน	รายการโทรทัศน์ ไม่ปรากฏผู้สอน	เสียงบรรยาย
ชารัตสรูป วีทีละซอ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะรวมของการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาภาคกับการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 3. ความไพเราะของภาษาในการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 4. คุณค่าและภาพสะท้อนที่ปรากฏในการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะรวมของการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาภาคกับการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 3. ความไพเราะของภาษาในการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 4. คุณค่าและภาพสะท้อนที่ปรากฏในการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะรวมของการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 3. ความไพเราะของภาษาในการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้ 4. คุณค่าและภาพสะท้อนที่ปรากฏในการละเล่นพื้นเมืองภาคใต้
ผู้สอน	ซึ่งแต่ละเรื่อง ได้แนะนำให้เห็นโดยสังเขปแล้ว นักเรียนลอง คิดทบทวนประเด็นสำคัญทั้ง 4 ประเด็น แล้วตอบแบบทดสอบที่ ครูจะแจกให้หลังจากนี้	
	แคปรุ่น สวัสดี	ขอให้โชคดี สวัสดี

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์รูปแบบต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

ศรีน มณีโชติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2529

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์รูปแบบต่างกัน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 60 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน โดยวิธีสุ่มให้กลุ่มทดลอง 1 เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพผู้สอนประกอบการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหา กลุ่มทดลอง 2 เรียนจากรายการโทรทัศน์ การสอนที่เสนอภาพโดยการตัดต่อแทรกภาพตามเนื้อหาประกอบเสียงผู้สอน หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที นำคะแนนที่ได้จากการวัดมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธี t-test แบบ test of independent

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง 1 สูงกว่าผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A COMPARATIVE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT USING DIFFERENT
TYPES OF TELEVISION PROGRAMS

AN ABSTRACT

BY

KRUEN MANEECHOT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

January 1986

The purpose of the study was to compare learning achievement using different types of television programs.

The subject were 60 Mathayomsuksa 5 students, of Waranareechalearn School, Songkhla, randomly selected and put into two groups, 30 students each.

The experimental group 1 learned from television program of with instructor occasionally appearing on the screen. The experimental group 2 learned from television program of no instructor appearing on the screen.

Right after the lesson achievement tests were given to the subject. The data then were statistically processed by using independent t-test.

The result of the study showed that learning achievement of experimental group 1 were significantly higher than those of experimental group 2 at .05 level.